

Πορευθόντες

μαθητεύσατε πάντα τα' ἔδυν (Ματθ ΚΗ.19)

ΕΚΔΟΣΙΣ ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ "ΠΟΡΕΥΘΕΝΤΕΣ"

Προετοιμασία γιὰ νέο ξεκίνημα. Rättvik Σουηδίας στὴν ἀκρογιαλιὰ τῆς λίμνης.
Ζ' Συνέλευσις «Συνδέσμου» 17-21 Ιουλίου 1968.

ΤΕΥΧΟΣ 40
ΟΚΤ.—ΔΕΚ. 1968
ΕΤΟΣ Ι (IV)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

•**Αρχιμ. Ἀναστασίου
Γιαννουλάτου :**

·Αφετηριακὰ σκέψεις
διὰ τὴν Ἐξωτερικὴν
Ίεραποστολήν σ. 50

•**Αρχιμ. Ἀντωνίου
Ρωμαίου :**

Σταυρὸς καὶ Ίεραπο-
στολή σ. 53

·Απάντησις παιδιῶν εἰς
τὴν ἐγκύλιον διὰ τὴν
ίεραποστολήν σ. 54

•**Παύλου Κυμίση :**

Ζ' Συνέλευσις τοῦ
«Συνδέσμου» σ. 55

•**Ηλία Βουλγαράκη :**

·Ο δρόδοξος καὶ Ἐλ-
λην ἱεραπόστολος Φι-
λόθεος σ. 58

·Η Θεία Λειτουργία εἰς
ἀφρικανικὴν γλῶσσαν σ. 64

Περιεχόμενα 1968 σ. 64

Πίναξ περιεχομένων τῶν
ἔτῶν 1959-1968 σ. 65

ΑΦΕΤΗΡΙΑΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΝ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗΝ

Υπὸ Ἀρχιμ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΤΟΥ

II

ΣΤ'

"Ολα δύναται, τὰ δποῖα θεωρητικῶς γίνονται εὐκόλως ἀποδεκτά, εἰς τὴν ἱεραποστολικὴν πρᾶξιν ἐμφανίζουν πλῆθος ἐρωτηματικῶν. Τί ἀκριβῶς ἀπὸ τὸ παρελθόν πρέπει νὰ χρησιμοποιηθῇ ὑπὸ μιᾶς δρθόδοξου κοινότητος καὶ τί νὰ ἀπορριφθῇ; Ποῖα ἔθιμα, ποῖοι συμβολισμοὶ ταυτίζονται ἀναποσπάστως μετὰ τῆς παλαιᾶς θρησκείας καὶ ποῖα ἀποτέλουν ἀπλῶς τρόπον ἐκφράσεως μιᾶς αἵ β ἐμπειρίας, λ.χ. ἔναρξιν νέας περιόδου ζωῆς; Ἡ ἀνάγκη συστηματικῆς θρησκειολογικῆς καὶ ἐθνολογικῆς μελέτης διὰ τὰ κατανοηθοῦν δρῶς οἱ ἄλλοι πολιτισμοὶ εἴραι προφανῆς.

Γενικῶς ἡ σοθαρὰ σπουδὴ τῆς θρησκευτικῆς ζωῆς τῶν μὴ χριστιανικῶν λαῶν εἶναι ἐπιβεβλημένη διὰ τὴν κατανόησιν καὶ οὐσιαστική, προσέγγισιν τῶν ἀνθρώπων, οἱ δποῖοι ἐπὶ αἰῶνας ἔχουν ἀναπτυχθῇ ἐντὸς αὐτῆς. Τοῦτο δὲν ισχύει μόνον διὰ τὰς μεγάλας θρησκείας τῆς Ασίας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ ἀπλούστερα θρησκεύματα τῶν κατὰ φύσιν ζώντων λαῶν. Πόσον βαθείας καὶ ισχυρὰς φύσις ἔχει ἡ «πρωτόγονος» θρησκευτικότης των δεικνύει ἡ ἀντοχή, ἡ ἐκπληρητική προσαρμοστικότης καὶ ζωτικότης, τὴν δποίαν αὐτῆς παρουσιάζει εἰς τὴν Ἀφρικὴν κατόπιν τόσων δεκαετηρίδων χριστιανικῆς ἐργασίας²⁰. Ἡ θρησκειολογικὴ ἔρευνα θὰ συντελέσῃ ἀκόμη εἰς τὴν βαθύτεραν γνῶσιν καὶ τὸν ἀκριβέστερον προσδιορισμὸν τῶν εἰδοποιῶν διαφορῶν, αἱ δποῖαι χωρίζουν τὸ Παλαιὸν ἀπὸ τὸ Νέον ἐν Χριστῷ. Τὰ περιωρισμένα δρια τοῦ ἀρθρου τούτου δὲν ἐπιτρέπουν νὰ θίξωμεν τὸ πρόβλημα τῆς «Θεολογίας τῶν Θρησκειῶν», τὸ δποῖον, ἐνῷ τόσον ἔχει βασανίσει τὰς δυτικὰς Ἐκκλησίας²¹,

κατὰ κανόνα ἀγνοεῖται—ἐκτὸς διλίγων ἐξαιρέσεων²²—ἀπὸ τὸν δρθόδοξον θεολογικὸν στοχασμόν. Θέλομεν ἐν τούτοις νὰ τονίσωμεν, δτι τὸ ἐν λόγῳ θέμα ἀποτελεῖ βασικὸν ἐρώτημα διὰ τὴν σύγχρονον δρθόδοξον Θεολογίαν. Οὐχὶ δὲ μόνον διὰ τὸν δρθὸν προσανατολισμὸν τῆς ἐξωτερικῆς ἱεραποστολῆς, ἀλλὰ γενικώτερον διὰ τὴν στάσιν τῆς Ἐκκλησίας εἰς διαφόρους τομεῖς τῆς συγχρόνου ζωῆς. Πρόκειται οὐσιαστικῶς διὰ τὴν θεολογικὴν κατανόησιν τῆς πορείας τῆς ἀνθρωπότητος, τῆς παγκοσμίου 'Ιστορίας, ή δποία εἶναι νευραλγικῆς σημασίας καὶ διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν συγχρόνων κοσμιθεωριακῶν φενμάτων ἐγγύτατα ήμῶν κινούμενων.

Αἱ ἀνωτέρω διαπιστώσεις ἐπισημαίνουν καὶ πάλιν, δτι δὲν ἀρκοῦν καλαὶ διαθέσεις καὶ ἀριστοὶ ἐνθουσιασμοί, ἀλλὰ θὰ ἀπαιτηθοῦν κατάρτισις ἐπὶ τῶν ὑφισταμένων θεμάτων, πρόσωπα καὶ μέσα ἐπαρκῆ, συστηματικὴ ἐργασία καὶ πίστις, ἀν δὲν θέλωμεν νὰ ἀρχίσωμεν ὑποθέσεις

21. K. BARTH, «Das Christentum und die Religionen», ἐν *Junge Kirche* 24 (1963), σ. 436 κ.εξ.—E. BENZ, «Ideen zu einer Theologie der Religionsgeschichte», ἐν *Mainzer Akademie der Wissenschaften und der Literatur, Abhandlungen der Geistes- und sozialwissenschaftlichen Klasse* (Wiesbaden 1960), σ. 421-496.—A. J. CUTTAT, *La rencontre des religions* (Paris 1953).—F. HEILER, «Christentum und die Religionen». Sonderdruck aus *Einheit des Geistes-Jahrbuch der Evangelischen Akademie der Pfalz*, 1964.—J. DANIELOU, «Le problème théologique des religions non chrétiennes», ἐν *Archivo di Filosofia, Metaphisico et esperienza religiosa* (Roma 1956).—K. GOLDAMMER, «Die Bibel und die Religionen», ἐν *Fuldaer Hefte* 16 (1966), σ. 55-135.—H. R. SCHLETTTE, *Die Religionen als Thema der Theologie* (Freiburg—Basel—Wien 1963).

22. Λ. ΦΙΛΙΠΠΙΔΟΓ, *Ποντογόνων θρησκευτικὴ ζωὴ* ('Αθῆναι 1964), σ. 117-140. Εἰδικώτερον σ. 127-128.—Τοῦ Αὐτοῦ, *Ιστορία τῆς ἐποχῆς τῆς Καινῆς Διαθήκης* ἐξ ἐπόφεως παγκοσμίου καὶ πανθρησκευακῆς ('Αθῆναι 1958), σ. 882 κ.ε., 956 κ.ε.—N. ARSENIEV, *Revelation of Life Eternal. An Introduction to the Christian Message*, (New York 1965).

20. V. E. W. HAGWARD, (ed.), *African Independent Church Movements* (London 1963), — E. BENZ, (hrsg.), *Messianische Kirchen, Sekten und Bewegungen im heutigen Afrika* (Leiden 1965).—G. G. SUNDKLER, *Bantu Prophets in South Africa* (London 1961).

Θνησιγενεῖς καὶ νὰ παρηγορούμεθα μὲ γενικότητας καὶ φευδαισθήσεις ἐφημέρων ἐπιτυχιῶν.

Ζ'

Εἰς τὴν πρόσφατον ίστορίαν τῆς ἀναβιώσεως τοῦ ἐνδιαφέροντος διὰ τὴν Ἱεραποστολὴν δὲν λείπουν αἱ ἀπλουστεύσεις καὶ ὀραιοποιήσεις. Συχνάκις μάλιστα ἐπιδιώκεται δημιουργία ἐντυπώσεων καὶ «ἐνθουσιασμοῦ» ὑπὲρ τῆς Ἱεραποστολῆς διὰ διογκώσεως τῶν γεγονότων. *Eἴραι καὶ οὗδος ὅμως νὰ μάθωμεν νὰ ὅλεπωμεν μὲ ρεαλισμὸν τὰ δεδομένα, τὴν συγκεκριμένην ἔκάστοτε κατάστασιν καὶ νὰ ὀνομάζωμεν τὸ Α' Ἀλφα καὶ τὸ Β' Βῆτα.*

Ασφαλῶς, μὲ τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ καὶ τὸν μόχθον ἐλαχίστων ἀφιερωμένων ἀνθρώπων, ἔχουν γίνει τὰ τελευταῖα ἔτη ὀρισμένα σημαντικὰ βήματα. Αἱ ἐξωγκωμέναι ὅμως πληροφορίαι περὶ «Θριάμβων τῆς Ὁρθοδοξίας» λ.χ. εἰς Οὐγκάντα, «ἐπιστροφῆς εἰς Χριστὸν ἐκ τῆς εἰδωλολατρείας χιλιάδων Ἀφρικανῶν» διὰ τῆς Ὁρθοδόξου Ἱεραποστολῆς κ.τ.τ., αἱ δποῖαι ἐνίστε κυκλοφοροῦν μετὰ προχειρότητος, ὅχι μόνον δὲν ὠφελοῦν, ἀλλὰ ἀποδεικνύονται πολλαχῶς ἀπόσφιροι. Δὲν πρόκειται μόνον διὰ τὸν κίνδυνον τῆς διεθνοῦς γελοιοποιήσεως ἐκ τοῦ δρθοδόξου αὐτοεπαίνου, τοῦ στηριζομένου εἰς θρύλους, τοὺς δποῖους οἱ ἄλλοι εὐκολώτατα ἐλέγχουν, οὔτε ἀκόμη διὰ τὴν ἀπογοήτευσιν τῶν εἰλικρινῶν ἐνδιαφερομένων ἐκ τῆς συγχύσεως πραγματικότητος καὶ εὐσεβῶν πόθων· ἀλλὰ κυρίως διὰ τὸ διὰ τῆς προθέσει καὶ πρὸς δόξαν Του. Ο σεβασμὸς πάστος μορφῆς ἀληθείας εἶναι λατρεία τοῦ Θεοῦ καὶ ἄρα ἰεραποστολικὸν δέον. Διὰ νὰ μεταμορφώσωμεν ἐν Χριστῷ τὴν πραγματικότητα πρέπει νὰ τὴν γνωρίσωμεν πρῶτον ὡς ἔχει, νὰ τὴν συνειδητοποιήσωμεν, νὰ τὴν «προσλάβωμεν». Ὅταν ἐπιμένωμεν νὰ τὴν ἀγνοῦμεν, θὰ μᾶς ἐκδικηθῇ.

Αὐτὰ δὲν σημαίνουν καθόλου πνεῦμα ἀπαισιοδοξίας, ἀλλὰ στοιχειώδη σοβαρότητα ἔνναντι τῆς ζωῆς καὶ τῆς Ἑκκλησίας.

Ἡ αἰσιοδοξία διὰ τὴν ἐπιτυχίαν καὶ ἡ δημουργία νέων κλήσεων δὲν μπορεῖ νὰ στηριχθῇ εἰς τὸ διὰ ὅλα εἶναι ρόδινα, «λίγο νὰ ἔργασθοῦμε καὶ ὅλοι ἔγιναν δρθόδοξοι», ἀλλὰ εἰς τὴν λιτὴν ἐσωτερικὴν βεβαιότητα, διὰ τὴν Ἑκεῖνος, διὰ τοῦ εἰπεῖς «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη», προσέθεσε: «Καὶ ἴδουν ἔγὼ μεθ' ὑμῶν εἰμὶ κάσας τὰς ἡμέρας ἔως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος» (Ματθ. κη' 20). Ο πόθος τοῦ ἀκολουθεῖν τὸν Ἰησοῦν, ἡ βεβαίωσις τοῦ Κυρίου, διὰ διατάξεων ἐν ἐμοί, κάγὼ ἐν αὐτῷ, οὗτος φέρει καρπὸν πολύν» (Ιωάν. ιε' 5) εἶναι ἡ ἀσφαλεστέρα πτηγὴ ἐνθουσιασμοῦ. Ἡ μόνη—καὶ ἀπολύτως ἐπαρκής—ἐγγύησις!

Η'

Ἐν κατακλεῖδι, ἐπιβάλλεται νὰ τονίζεται ἀδιακόπως, διὰ τὸ κρισιμότερον σημεῖον εἰς τὴν δὲλην ὑπόθεσιν παραμένει ἡ πνευματικὴ ζωὴ ὥστε ἀδιακονήσουν εἰς τὸ ἔργον τῆς Ἱεραποστολῆς. Τὸ πᾶν ἐξαριταῖται τελικῶς ἀπὸ τὰ ζῶντα πρόσωπα καὶ ὅχι ἀπὸ θεωρητικὰς μελέτιας. Ο Θεὸς ἀπέστειλεν ἀνθρώπους καὶ ὅχι σχέδια μας εἶναι ἀσφαλῶς νὰ χρησιμοποιήσωμεν κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον τὰ σύγχρονα μέσα, τὴν πεῖραν καὶ πᾶσαν ἄλλην δυνατότητα διὰ τὴν ἐξαπλωσιν τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, «πάντα γὰρ ὑπὸν ἐστιν» (Α' Κορ. γ' 21-23), χωρὶς ὅμως νὰ παρασυρθῷμεν εἰς τὸν πειρασμὸν μιᾶς δργανωτικο-οἰκονομικῆς νοοτροπίας καὶ ἐνὸς ἐπιπολαίου ἀκτιβισμοῦ. Ἡ ὑψίστη μέριμνά μας θὰ πρέπει νὰ μένῃ πῶς ὅταν εἰμεθα ζῶσα μαρτυρία τῆς παρουσίας τοῦ Κυρίου ἐντὸς τοῦ συγκεκριμένου ἐξελισσομένου κόσμου.

Ἐφ' ὅσον ἔργον τοῦ Ἱεραποστόλου εἶναι ἡ συνέχισις τῆς ἀποστολῆς τοῦ Κυρίου, μόνον διτανούστος κινῆται ἐπὶ τοῖς ἵχνεσιν Ἐκείνου, δοτις «οἵνα ἦλθεν διακονηθῆναι, ἀλλὰ διακονῆσαι» (Μαρκ. ι' 45) καὶ «έαυτὸν ἐκένωσε μορφὴν δούλου λαβῶν» (Φιλ. 6' 7), δύναται νὰ τὸ πραγματοποιήσῃ. Ἡ σεμνὴ κένωσις ἐν ἀγάπῃ καὶ ἐλπίδι, ἡ ταπεινὴ ὑπομονητικὴ διακονία ἐν πνεύματι ἀδιακόπου θυσίας θὰ παραμείνουν τὰ ἀνατικατάστατα ἐχέγγυα τῆς Ἱεραποστολικῆς ἐπιτυχίας. Καθὼς διὰ τοῦ Κύριου «ἔσκηνωσεν ἐν ἡμῖν» (Ιωάν. α' 14) καὶ ἐμαρτύρησε περὶ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦ αὐτοῦ τρόπου καὶ διὰ τὸν ιεραποστολος καλεῖται νὰ μαρτυρήσῃ περὶ τοῦ μυστηρίου τῆς Σαρκώσεως, περὶ τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ.

Ἡ διαρχής προσωπικὴ ἐπαργὴ μετὰ τοῦ Προώτου Ἀπεσταλμένου ἐν τῇ Ἑκκλησίᾳ εἶναι ἐκ τῶν ὃν οὐκ ἄνευ διὰ τὴν ἀντοχὴν μιᾶς τοιαύτης ποιότητος ζωῆς. Τὸ «χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν» (Ιωάν. ιε' 5) κατὰ μεῖζονα λόγον ἴσχυει ἐνταῦθα. Πρὶν νὰ δοίσῃ τὸ ἀποστολικὸν ἔργον τῶν μαθητῶν Του ὡς ἄμεσον συνέχισιν τοῦ ἴδιοκου Του (Ιωάν. κ' 21) διὰ τοῦ Κύριου ἐτόνισεν ἴδιαιτέρως τὴν σχέσιν μετὰ τοῦ Πατρός Του. Τὸ ἔργον Του, τὸ κήρυγμά Του συνδέονται ἀμεσώτατα μετὰ τοῦ Πατρός καὶ ἐξαρτῶνται ἐξ αὐτοῦ· «καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέ με διὰ Πατήρος μου, ταῦτα λαλῶ» (Ιωάν. η' 28). Η ἀποστολὴ Του δὲν εἶναι τίποτε περισσότερον ἀπὸ διὰ τοῦ Πατρός καὶ «ἵκουσε» καὶ «ἔώρακε» (Ιωάν. η' 26, η' 38, προβλ. ιε' 49, ι' 25). Τὸ «θέλημά» Του εἶναι τὸ θέλημα τοῦ Πατρός (Ιωάν. ε' 30, προβλ. στ' 38). Τὰ ἔργα Του εἶναι ἔργα τοῦ Πατρός (Ιωάν. ε' 36). Οι ἀπόστολοι συμμετέχουν εἰς τὰς σχέσεις τοῦ Πατρός καὶ τοῦ Τίοντος «ὅ λαμβάνων, ἔάν τινα πέμψω, ἔμε λαμβάνει, δὲ ἐμὲ λαμβάνων λαμβάνει τὸν πέμψαντά με» (Ιωάν. ιγ' 20).

Ἐφ' ὅσον ἵεραποστολή, ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει, σημαίνει συνέχισιν τοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ἔργου τοῦ Χριστοῦ, συμμετοχὴν εἰς τὴν ζωὴν, τὴν ἀγάπην τῆς Ἀγίας Τριάδος, τὸ κρισμάτερον θέμα εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἱεραποστόλου εἶναι ἡ διατήρησις τῆς ζώσης σχέσεως μετ' Αὐτῆς ἐν τῇ ζωῇ τῆς Ἐκκλησίας—τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ—ἡ ἀδιάκοπος μεταμόρφωσις ἐν Χριστῷ διλοκήρου τῆς ὑπάρξεως του διὰ τοῦ Ἅγιου Πνεύματος· δι' αὐτῆς οὐσιαστικῶς ἀποκαλύπτεται ἡ δόξα τοῦ Θεοῦ εἰς τὴν μονοτονίαν τῆς καθημερινότητος. Πέραν πάσης φροντίδος καταρτισμοῦ τεχνικοῦ ἢ ἐπιστημονικοῦ, πέραν παντὸς συντονισμοῦ μὲ τὸν ρυθμὸν τῆς συγχρόνου ζωῆς, πρέπει νὰ πάλλῃ εἰς τὰ βαθύτερα μέρη τῆς ψυχῆς του διάποθος τῶν ἀγαπώντων τὸν Κύριον, ἡ μυστικὴ κραυγὴ τῶν ἀγίων: «Οἴδας δτὶ ἀγαπῶ σε καὶ ἀπὸ ψυχῆς ζητῶ σε, ἀποκάλυψον καὶ ἐμφάνισον σαντόν μοι» (Ἄγιος Συμεὼν, δ νέος Θεολόγος). Δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου θὰ εἶναι ἡ παρουσία του, δπου καὶ ἀν εὐρεθῆ, εἰς τὴν ζούγκλαν τῆς Ἀφρικῆς ἢ εἰς τὴν ζούγκλαν—ἀπὸ μπετόν, κρύσταλλα καὶ πάθος—τῶν δυτικῶν μεγαλουπόλεων, μυστικὴ Φανέρωσις τῆς Ἐπιφανείας Τοῦ Ἡγαπημένου του.

*

Τὰ ἐσωτερικὰ προβλήματα τῆς Ἐκκλησίας μας, ἰδίως σήμερον, εἶναι ὅμολογοι μένων πολύπλοκα καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὰ παρίδωμεν. Ἡ ἀρακίνησις, ἐν τούτοις, τοῦ θέματος τῆς ἐξωτερικῆς ἱεραποστολῆς οὕτε ἀκαιρος οὔτε «εἰδος πολυτελείας» δύναται νὰ θεωρηθῇ. Ἀγιυθέτως, ἐνδέχεται νὰ ἀποδειχθῇ λυτρωτικὴ καὶ διὰ τὸ ἐσωτερικόν. Ἡ διεύρυνσις τοῦ δρᾶζοντός μας διὰ τῆς συνειδητοποιήσεως τῆς οἰκουμενικῆς μας

εὐθύνης εἶναι κατ' ἀρχὴν ζωτικῆς σημασίας διὰ μᾶς τοὺς ἰδίους, διὰ τὴν ἀναγέννησιν τῆς πνευματικῆς μας ζωῆς, καὶ ἐκ δευτέρου διὰ τοὺς «ἔξω», εἰς τοὺς δποίους θὰ κατευθυνθῇ ἡ ἵεραποστολικὴ μας διακονία. Ἡ κίνησις ἐνὸς σώματος εἰς ἀνοικτὸν πεδίον αὐξάνει τὴν ἀναπνευστικὴν καὶ κυκλοφοριακὴν του ἴκανότητα. Ἡ παρατεινομένη κατάκλισις εἰς κλειστὸν καὶ πνιγμὸν χῶρον ἐπιτείνει τὴν ἀτονίαν καὶ τὸν μαρασμόν. Βασικὸν «ἐσωτερικὸν» πρόβλημα παραμένει ἐὰν εἰμεθα ἔτοιμοι νὰ «τηρήσωμεν δσα δ Κύριος ἐνετείλατο ἡμῖν» (Ματθ. κη' 20) μετὰ συνεπίας ἢ ἐὰν ἔχωμεν ἰδικήν μας ἐκάστοτε ἐρμηνείαν τοῦ Εὐαγγελίου προσθαφαιροῦντες ἐντολὰς συμφώνως πρὸς τὰς ἰδικὰς μας ἀντιλήψεις περὶ ἀναγκῶν τῆς ἐποχῆς· ἐὰν πιστεύωμεν ἢ δχι, ὅτι δι Χριστὸς εἶναι ἡ «Οδὸς καὶ ἡ Ἀλήθεια καὶ ἡ Ζωὴ» δι' ὃλον τὸν κόσμον, δ δποίος δλονὲν καὶ περισσότερον συσφίγγεται καὶ ζῇ ἐνιαίως.

Ἀσφαλῶς ἐκάστη χριστιανικὴ λεγομένη χώρα ἀποτελεῖ σήμερον ἐκτεταμένον πεδίον ἱεραποστολῆς. Τοῦτο δμως δὲν προσφέρει ἐπιχείρημα διὰ νὰ μείνωμεν κλεισμένοι εἰς τὴν πόλιν ἢ ἐνορίαν μας—διὰ νὰ μὴ κάμωμεν οὔτε ἐκεῖ κάτι ἀξιόλογον!—ἀλλὰ τονίζει τὰς νέας διαστάσεις τοῦ ἱεραποστολικοῦ χρέους πρὸς δλας τὰς κατευθύνσεις· «καὶ ἐσεσθέ μοι μάρτυρες ἐν τε Ἱερουσαλήμ καὶ ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καὶ Σαμαρείᾳ καὶ ἔως ἐσχάτου τῆς γῆς» (Πράξ. α' 8). Τὰ ἐπιτελικὰ σχέδια ἀποστολικῆς ἐνεργείας πρέπει ἀπλούστατα νὰ ἐλευθερωθοῦν ἀπὸ τὴν παλαιὰν τακτικὴν τοῦ πολέμου τῶν χαρακωμάτων ἐπὶ ἐνὸς μετώπου καὶ νὰ προσαρμοσθοῦν μὲ ἀποφασιστικότητα, διορατικότητα καὶ ζεαλισμὸν εἰς τὴν νέαν προβληματικήν, δ δποία διαμορφούται κατὰ τὴν σύγχρονον, παγκόσμιον πλέον, πνευματικὴν σύρραξιν.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΙ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΗ

•Υπὸ Ἀρχιμ. ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΡΩΜΑΙΟΥ

“Ενα μέρος ἀπὸ τὴν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου εἶναι, νομίζω, δτὶ δ Σταυρὸς δὲν ἀποτελεῖ μόνο τὸ Ὁργανό τῆς Σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ τὴν μοναδικὴ «ὅδὸν ζωῆς» τοῦ πιστοῦ.

Ἡ παραδοχὴ τῆς ἀνωτέρω ἀληθείας ἔχει τρομακτικὲς καὶ συγκλονιστικὲς ἐπιπτώσεις στὸν ἀνθρώπο. Ἔρχεται νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν πιὸ μυστικὴ καὶ ἀπόκρυφη ὑπαρξιακὴ ἐπανάστασι μέσα του. Δημιουργεῖ τὶς μοναδικὲς βιωματικὲς προϋποθέσεις γιὰ μιὰ «ἀναβίωσι» —ἀναγέννησι— καὶ δῆγει σὲ μιὰ διαρκῆ «μετάμορφωσι», δπως δ θεῖος Ἀπόστολος Παῦλος τὴν κηρύττει καὶ ἐπικυρώνει μὲ τὴν δλοκαυτωματικὴ προσφορά του στὸ θωμὸ τῆς Ἀγάπης τοῦ «Ἐσφαγμένου Ἀρνίου».

Ολοι γνωρίζουμε πῶς ἡ ρίζα τοῦ κακοῦ, ποὺ ξεκινάει μὲ τὴν «πτῶσι τῶν πρωτοπλάστων», εἶναι δ ἐγωϊσμός, ἡ ἐγωκεντρικὴ θεώρησις καὶ βίωσις τῶν ἀξιῶν τῆς ζωῆς. Τὸ κήρυγμα γιὰ τὴν αὐταπάρνησι — ποὺ εἶναι ἡ τελειοτέρα δυνατὴ στὸν ἀνθρώπο ἐφαρμογὴ τοῦ «ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ» — καὶ γιὰ τὴν ἄρση τοῦ σταυροῦ — ποὺ εἶναι ἡ ἀρίστη ἀπόδοσις τοῦ «ποίησον ἀγαθόν» — ἔρχεται νὰ ξητήσῃ τὴν ἄμεση ἀλλαγὴ στὴν ὑπαρξιακὴ βάσι τοῦ ἀνθρώπου.

Ἀπὸ τὶς πρῶτες ὥρες τῆς ζωῆς του, δ ἀνθρωπὸς ξητεῖ νὰ γίνῃ τὸ κέντρον τοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ τῆς μητρικῆς στοργῆς, τῆς ὑπάρξεως ποὺ τὸν ἔφερε στὸν κόσμο. Ἀργότερα, μὲ τοὺς γνωστοὺς καὶ ἐν πολλοῖς ἐνστικτώδεις τρόπους μας, ἀγωνιζόμαστε νὰ κατατήσουμε τὶς καρδιές του στενοῦ οἰκογενειακοῦ περιβάλλοντος καὶ ἐν συνεχείᾳ τοῦ εὔρυτέρου κοινωνικοῦ. Πάντοτε τὸ βίωμα τῆς εὐτυχίας μας ἔχει μιὰ ἐγωκεντρικὴ ὑποδομή, ποὺ εἶναι συνήθως ὑποσυνείδητη καὶ πολλές ὅμως φορὲς συνειδητή. Ἀντιστρόφως καταθλιπτικὴ ἐπεξεργασία χαρακτηρίζει τὶς ἐμπειρίες μας κάθε φορὰ ποὺ «ἡ ζωὴ» ἡ «οἱ συνθῆκες τῆς ζωῆς» δὲν ἔχουν τὴν δυνατότητα νὰ ἴκανοποιήσουν τὶς ἐγωϊστικὲς ἀναζητήσεις μας. Ἐτοι μελαγχολοῦμε, χωρὶς νὰ σκεπτώμαστε δτὶ τὸ θανατηφόρο δένδρο τῆς μελαγχολίας φυτρώνει μόνο στὸ ἔδαφος τῆς ἐγωλατρείας ἡ ἐγωπαθείας.

Τὸ παραπάνω φαινόμενο — αὐτὸ ἐπειδὴ

μὲ τὸ νηπιοθαπτισμὸ ἔχουμε ἀσυνείδητα, θεωρητικὰ καὶ προκαταθολικὰ δώσει τὴν βιούλησί μας στὸ Χριστὸ — δὲν λείπει δυστυχῶς καὶ ἀπὸ τὴν χριστιανικὴ ζωὴ μας. Ἐτοι φάνουμε στὸ ἀντιφατικὸ καὶ δεύμωρο σχῆμα τοῦ «ἐγωκεντρικοῦ Χριστιανοῦ», ποὺ εἶναι ἡ πιὸ δραματικὴ contradiction in terminis, τὴν δποίᾳ μπορεῖ νὰ ἀναζητήσῃ δ φιλόσοφος νοῦς τοῦ προσγειωμένου χριστιανοῦ!

Κανεὶς μας — τούλαχιστο στὰ πρῶτα χρόνια τοῦ συνειδητοῦ χριστιανικοῦ ἀγῶνος γιὰ τὴν κατανόησι τοῦ «ἐν Χριστῷ ζῆν» — δὲν ξέφυγε μέχρι σήμερα ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἀδυναμία. Ἡ λυτρωτικὴ χαρά, ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὸ βίωμα τῆς συγχωρήσεως τῆς ἐνοχῆς τῶν ἀμαρτιῶν μας, εἶναι πολλὲς φορὲς «ἐγωκεντρική».

Ἡ ἡθικολογικὴ θεώρησις τῆς Διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ, ποὺ εἶναι καὶ ἡ πιὸ βλασφημη μείωσις τῆς δυνάμεως τοῦ Μυστηρίου τῆς ἐσταυρωμένης Ζωῆς, μᾶς ἐπιτρέπει κάπως κεκαλυμμένα νὰ βίωσουμε τὴν Χριστιανικὴ καθαρότητα μέσα στὸ συνειδητὸ ἡ ὑποσυνείδητο φαρισαϊσμὸ τοῦ «οὐκ εἰμὶ ὅσπερ οἱ λοιποὶ τῶν ἀνθρώπων... ἡ καὶ ὡς οὗτος δ τελώνης!» (Λουκ. ιη' 11).

Ἐτοι φάνουμε — μετὰ ἀπὸ συμμετοχὴ πολλῶν ἐτῶν στὰ «Ἄγια Μυστήρια καὶ στὴ Διδασκαλία τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ — στὸ σημεῖο νὰ δυσκολεύμαστε νὰ ἐρμηνεύσουμε σωστὰ τοὺς ὑπαρξιακὰ βασικοὺς λόγους τοῦ Κυρίου: «δς γάρ ἀν θέλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ σῶσαι, ἀπολέσει αὐτήν· δς δ' ἀν ἀπολέσῃ τὴν ἐαυτοῦ ψυχὴν ἔνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ εὐαγγελίου, οὗτος σῶσει αὐτήν» (Μάρκ. η', 35), ποὺ κηρύττουν τόσο φανερά καὶ ἐπιτακτικά, δτὶ ἡ βάσις τοῦ ἐγωκεντρισμοῦ πρέπει νὰ ἐκλείψῃ ἀκόμη καὶ σ' αὐτήν τὴν ἀναζητησι τῆς σωτηρίας καὶ δτὶ — ἔδω εἶναι τὸ σχετικὸ σημεῖο μὲ τὸ θέμα μας — ἡ ιεραποστολικὴ δρᾶσις (ἔνεκεν ἐμοῦ καὶ τοῦ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ) εἶναι προϋπόθεσις γιὰ τὴν δλοκλήρωσι τῆς σωτηρίας...

“Οποιος ἀποδεχθῇ σωστὰ τὸ «ἔκλινεν οὐρανοὺς καὶ κατέθη», πῶς μπορεῖ νὰ ἀναζητῇ — ἀλλοίμονο δὲ καὶ νὰ κηρύττῃ — ἔνα Χριστιανισμὸ περιωρισμένο στὰ γεωγραφικὰ δρια τῆς προτιμήσεώς του; Μὰ δποιος κατάλαβε τί θὰ πῆ νὰ «χάσῃς τὴν ψυχή σου

γιὰ τὸν Χριστὸν καὶ τὸ Εὐαγγέλιο», εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ γίνη 'Ιεραπόστολος; "Οταν ἡ σωτηρία γίνη «σωτηρία μού», παύει νὰ εἰναι σωτηρία! Μὲ ἄλλους λόγους ἡ δρθή ἀντίληψις τοῦ ὅρου σωτηρία δημιουργεῖ τὴν ὑποχρέωσι τῆς ιεραποστολικῆς δράσεως τοῦ πιστοῦ.

Μόνο μέσα σὲ μιὰ ιεραποστολικὴ θιαματικὴ δραστηριοποίησι — ἀσχετα τί μορφὴ θὰ πάρῃ αὐτὴ γιὰ τὸν κάθε ἀνθρώπο — εἶναι δυνατὸν νὰ πραγματωθῇ ὁ Χριστομίμητος καὶ Χριστοκεντρικὸς θίος. Τότε μόνον ὁ Σταυρὸς δὲν θὰ εἴναι ἀπλῶς τὸ λατρευτὸ δργανό τῆς σωτηρίας μας, ἀλλὰ καὶ ὁ ἀλάθητος δρόμος τῆς ζωῆς μας. Τότε, καὶ μόνον τότε, ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου θὰ λαμβάνῃ τὶς πραγματικές του διαστάσεις καὶ μέσα στὶς ψυχές μας καὶ μέσα στὴν κοινωνία.

'Ο Σταυρός, δπως κι' ἀν τὸν θεωρήσωμε — καὶ ως σχῆμα μόνο — δμιλεῖ γιὰ τὴν 'Ιεραποστολή. Τὸ κατακόρυφο ξύλο μᾶς διηγεῖ-

ται τὴν κάθιδο τοῦ Ἀνάρχου Θεοῦ Λόγου καὶ τὴν ἐνανθρώπησί Του ἐπὶ τῆς γῆς πρὸς σωτηρίαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους, ἐνῷ τὸ δριζόντιον ὑποσημαίνει τὸ ἀτελεύτητο τῶν περάτων, εἰς τὰ ὅποια πρέπει ἡ σωτηρία αὐτὴ νὰ φθάσῃ καὶ ως κήρυγμα καὶ ως πραγματικότης!

'Ακόμη δ Σταυρὸς — ως σχῆμα καὶ πάλιν ὁρώμενος — μπορεῖ νὰ ἀντιπροσωπεύῃ καὶ τὸ νοητὸ σχῆμα τῆς διασταυρώσεως τῶν ὀδῶν τῶν δύο προσωπικοτήτων, τοῦ κηρύττοντος καὶ τοῦ κατηχουμένου, οἱ ὅποιοι συναντῶνται ἀκριβῶς ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Σταυροῦ καὶ τοῦ Ἐσταυρωμένου.

Μήπως ὅμως ὁ Σταυρὸς δὲν εἴναι καὶ τὸ Σημεῖον, ὅπου ἡ ζωὴ παντὸς 'Ιεραποστόλου ἀρχίζει νὰ λαμβάνῃ οὐράνιες καὶ αἰώνιες διαστάσεις; 'Ασφαλῶς. Γιατὶ ἀκριβῶς ἐπάνω στὸ Σταυρὸ διέθηκε 'Εκεῖνος, ὁ Ἀπεσταλμένος, γιὰ νὰ φέρῃ στὴ γῆ τὸν Οὐρανό...

'Απάντησις παιδιῶν εἰς τὴν Ἐγκύκλιον διὰ τὴν 'Ιεραποστολήν

Μαμαριώτατε

Οἱ ἔπιτὰ μαθηταὶ τῆς ΣΤ' τάξεως τοῦ Αποκτικοῦ σχολείου Συστάντος Καζαζρύτων εἰς τὸ ὄμονομα τῆς φωνῆς τῆς >Εκκλησίας νὰ βοηθήσωμεν τὴν Ιεραποστολὴν σπεύδομεν καὶ ἀποστέλλομεν τὸ δημόσιον τοῦ ταμείου τῆς τάξεως. Τὸ ἔγαχιστον ποσὸν τῶν (100) δραχμῶν, τὸ ὅποιον προέρχεται ἐξ ἕνος φίλου τῶν παιδῶν τοῦ χωριοῦ νὰ ἀγοράσωμεν καραμέλας τὸ σιαθέτομεν διὰ τὰ Χριστιανόποιτα τῆς >Ηφριαῆς. Εὔχομεθα νὰ μήσουν καὶ αὐτά εἰς τὸν ὥκεανον τῆς δραμῆς τοῦ Χριστοῦ μας. Σύμπτωτε, Μαμαριώτατε δέσμωτα καὶ δέ τη μᾶς.

>Ηεπαζόμεθα τὴν ΔΕΞΙΑΝ ΣΑΣ

· ΣΠΤΟΥΜΕΝ ΤΗΝ ΣΥΓΓΕΩΝ ΣΑΣ.

οἱ μαθηταὶ τῆς ΣΤ' τάξεως.

1/ Ηθανασία Συστρινούσου.

2/ Τρισέωγενη Πουγγολή

3/ χειράρχω Λαφαρίδη

4/ Ρηεζάνδρα Ζπίου

5/ Παναγιώτης Άγριος Ζηνός

6/ Σεμίργος Χρονιώνογος

7/ Αθανάσιος ημας

‘Ο όρθόδοξος και “Ελλην

ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΦΙΛΟΘΕΟΣ

(Τὸ πρῶτον ἑλληνικὸν Ἱεραποστολικὸν μυθιστόρημα)

Υπό ΗΛΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗ

III

4. Τὸ ἀντικείμενον τῆς Ἱεραποστολῆς

‘Ο Ἀμθράζης συμμερίζεται πλήρως τὴν ἔναντι τῶν μὴ χριστιανῶν ὁμόφωνον ἀντίληψιν τῆς Κ. Διαθήκης καὶ τῆς Ἐκκλησίας. ‘Ο μὴ Χριστιανὸς εἶναι παραδεδομένος εἰς τὸν θάνατον, ἀπὸ τὸν δόπον σώζεται μὲ τὴν ἐπιστροφήν του εἰς τὸν Χριστόν (201). Δέχεται δῆμας, ὡς ἄλλωστε καὶ ἡ Ἐκκλησία μας, δτι καὶ εἰς τοὺς ἐκτὸς αὐτῆς εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχουν αἱ κατὰ κόσμον ἀρεταί, εἰς τοιούτον μάλιστα θαθμόν, ὃ δόπον δὲν συναντᾶται εὐκόλως οὐδὲ εἰς αὐτοὺς τοὺς ἐκχριστιανισμένους, πεπολιτισμένους καὶ πεπαιδευμένους ἀνθρώπους. Συγκεκριμένως ἐπ’ αὐτοῦ ἀναμιμήσκεται τοῦ γνωστοῦ χωρίου τοῦ Παύλου πρὸς Ρωμαίους β’ 14, 15: «ὅταν γάρ ἔθνη τὰ μὴ νόμον ἔχοντα...». Ή τοιαύτη δῆμως γενικὴ περὶ τῶν μὴ χριστιανῶν ἀντίληψις τοῦ συγγραφέως πῶς ἐφαρμόζεται εἰδικώτερον εἰς τοὺς θιαγενεῖς καὶ ἀγεύστους τῶν ἀγαθῶν τοῦ δυτικοῦ πολιτισμοῦ νέγρους; ‘Ἐν προκειμένῳ δὲ Ἀμθράζης δὲν ἥτο δυνατὸν νὰ ἀποτελῇ ἔξαρτεσιν τῆς κατὰ τῆς ἐποχήν του ἐπικρατούσης γενικῆς περὶ τῶν μαύρων τῆς Ἀφρικῆς γνώμης. Οὗτοι ἡσαν ἀγριοί καὶ ἀπιστοί (24). ‘Ομοία εἶναι καὶ ἡ εἰκὼν, τὴν δόποιαν μᾶς δίδει περὶ τῶν Νιανιαουμί. ‘Ἐνδεικτικὴ εἶναι ἡ περὶ τούτων ἔκφρασις: «εἴδον πολλὰ δύντα δύμοιάζοντα μὲ ἀνθρώπους» (39). ‘Ανάλογον ἐπίσης ἔκφρασιν ἐπιφυλάσσει καὶ περὶ τοῦ μαύρου γίγαντος ἀρχηγοῦ τῆς κατὰ τῶν Νιανιαουμί ἐπιτεθείσης φυλῆς τῶν Γουαναχί, ὅταν δὲ Φιλόθεος δικαιολογούμενος καθ’ ἔαυτὸν διὰ τὴν ἀπόφασίν του, δπως φονεύσῃ τοῦτον διὰ τοῦ ὅπλου του, ισχυρίζεται: «Δὲν φονεύω ἀνθρωπον, ἀφαιρῶ τὴν ζωὴν θηρίου, ὅπερ λυσσαλέον ἔρχεται νὰ μᾶς κατασπαράξῃ...» (119). Παρὰ ταῦτα θὰ ἡδικοῦμεν τὸν Ἀμθράζην, ἐάν ταυτοχρόνως δὲν ἐ-

λέγομεν, δτι οὗτος διετήρει διὰ τοὺς οὔτως ὑπ’ αὐτοῦ περιγραφομένους θιαγενεῖς ισχυράν στοργήν. Τὴν ἐν λόγῳ στοργὴν δὲν τὴν ἀνευρίσκομεν μόνον εἰς τὸν ὑπὸ τοῦ Φιλοθέου χαρακτηρισμὸν τῶν θιαγενῶν «ὡς δυστυχῶν ἔκεινων ἀγρίων» (48), ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν χαράν του, δτι οὗτος ἐπελέγη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν εἰς Χριστὸν μεταστροφήν των.

Εἰς τὸν ἐν τῇ ἀρχῇ τοῦ διηγήματος διάλογον μεταξὺ Φιλοθέου καὶ Βενεδίκτου, δπου δὲ πρῶτος διατρανῶνται τὴν ἐπιθυμίαν του, δπως μεταβῇ εἰς χώρας ἀγρίων καὶ ἀπίστων, θέτει εἰς τὸ στόμα τοῦ ἥρωός του δὲ Ἀμθράζης τὴν ἔξῆς ἔκφρασιν: «Θέλω νὰ κηρύξω τὸν Χριστὸν ἔκει, δπου δὲν ἐκήρυξεν ἄλλος... Θέλω νὰ ἐργασθῶ διὰ τὸν Κύριον καὶ διὰ τοὺς ἀδελφούς μου...» (24). Προφανῶς ἐνταῦθα διὰ τῆς λέξεως «ἀδελφοί» ὑπονοοῦνται οἱ μὴ χριστιανοί καὶ συγκεκριμένως οἱ «ἄγριοι», περὶ τῶν δόποιων μόλις εἰς τὴν προηγουμένην πρότασιν ἔκαμε λόγον. (πρβλ. καὶ 138). Ή λέξις αὕτη μαρτυρεῖ τὴν πραγματικὴν περὶ τῶν «ἀγρίων» γνώμην τοῦ Ἀμθράζη καὶ ἀποδεικνύει, δτι οὗτος κατὰ θάθος, παρὰ τὴν θύραθεν ἐπήρειαν, ἔκρινε τὰ πράγματα οὐχὶ κατὰ κόσμον, ἀλλὰ συμφώνως πρὸς τὴν ἐν αὐτῷ ζῶσαν χριστιανικὴν πίστιν καὶ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἐκκλησίας του.

5. Ιεραποστολὴ καὶ αἰλοιπαὶ δομογύια.

Τὸ διήγημά μας δῆμως μᾶς δίδει τὴν εὔκαιριαν νὰ θίξωμεν μίαν ἄλλην πλευράν τῶν σχέσεων δρθοδόξου Ἱεραποστολῆς καὶ ξένων δογμάτων καὶ συγκεκριμένως τὴν δυνατότητα συνεργασίας δρθοδόξων καὶ ἔτεροδόξων Ἱεραποστόλων εἰς τὸν ἀπὸ κοινοῦ εὐαγγελισμὸν τῶν μὴ χριστιανῶν. Τὸ ἐν λόγῳ θέμα ἀνιμετωπίζει δ συγγραφεὺς μὲ τὴν παρουσίαν τῶν γνωστῶν μας Γαθριήλ καὶ Ἀρχιθάλ-

δου. Βεβαίως ή οίκονομία τής διηγήσεως φέρει τούς ξένους ιεραποστόλους εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ἀποκλειστικῆς καὶ ἐπιτυχοῦς δράσεως τοῦ ὀρθοδόξου ιεραποστόλου, πρᾶγμα τὸ ὅποιον συντελεῖ τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀπλοποίησιν τοῦ ὄλου θέματος. Ὁ Φιλόθεος εἶναι ἔκεινος, δὲ ὅποιος πρῶτος προτείνει εἰς τὸν Γαβριὴλ καὶ Ἀρχιθάλδον νὰ συνεργασθοῦν διὰ τὸν ἐκχριστιανισμὸν τῶν θιαγενῶν. Τοῦτο ὅμως οὐδόλως ἐσήμαινε διὰ τὸν συγγραφέα, ὅτι δὲ καθεὶς θὰ ἐκήρυξτε καὶ θὰ κατήχει τοὺς Νιανιαουμὶ εἰς τὸ ἴδιον αὐτοῦ δόγμα. Ἀντιθέτως μάλιστα λαμβάνεται ἀπὸ κοινοῦ ἀπόφασις, ὅπως τόσον τὸ κήρυγμα, ὅσον καὶ ἡ λοιπὴ διδασκαλία τῶν κατηχουμένων γίνῃ συμφώνως πρὸς τὸ δόγμα καὶ τὴν παράδοσιν τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας (151). Ἀλλὰ καὶ τοῦτο δὲν ἥρκεσεν εἰς τὸν Φιλόθεον. Οὗτος προέθη ἐν συνεχείᾳ εἰς μακρὰν μετὰ τῶν συνεργατῶν του συζήτησιν, ὅπως ἐλέγει, ἐὰν καὶ κατὰ πόσον οὗτοι κατεΐχον τὴν ὄρθοδοξίαν διδασκαλίαν. Διακριθώσας τέλος, ὅτι οὗτοι εἶχον «ὅρθοδόξους ἰδέας» (157) ἀπεφάσισε νὰ συνεργασθῇ, ἀν καὶ δὲν ἀπέκρυπτε τὴν ἐπιθυμίαν του, οἱ συνεργάται του νὰ ἥσαν «ἐντελῶς ὄρθοδοξοί» (153). Τοῦτο ἔφανη σαφέστερον, ὅταν ἐπλησίαζεν δὲ χρόνος θαυμίσεως τῶν Νιανιαουμὶ. Ὁ Φιλόθεος εὐρέθη πρὸ τοῦ διλήμματος, περὶ τοῦ ποίου θὰ ἐθάπτιζε τοὺς θιαγενεῖς, δεδομένου διὰ οὗτος ἥτο μὲν Ὀρθόδοξος, ἀλλὰ λαϊκός, οἱ δὲ συνεργάται του ἥσαν κληρικοί, ἀλλ’ ἐτερόδοξοι. Τὸ διηγῆμα ἔλυσε τὸ ζήτημα διὰ τῆς γνωστῆς ἐμφανίσεως τοῦ «Ἐλληνος Ἐπισκόπου». Παρὰ ταῦτα ἐκ τοῦ τρόπου, μὲ τὸν ὅποιον οίκονομοῦνται τὰ πράγματα εἰς τὸ διηγῆμα, συνάγεται ἀρκούντως σαφῶς, ὅτι δὲ Φιλόθεος θὰ προετίμα τελικῶς νὰ ἐθάπτιζε μόνος του τοὺς θιαγενεῖς (174).

β. Ιεραποστολικὴ τακτικὴ

1. Τὰ ὑλικὰ ἔφόδια τῶν ιεραποστόλων

Ο συγγραφεὺς θέλει τὰ ἔφόδια τοῦ Φιλόθεου νὰ εἶναι τὰ ἔξης: Ἡ Κ. Διαθήκη, πέντε φιαλίδια ἀρίστης κινίνης διὰ τὸν κίνδυνον τοῦ πυρετοῦ, ἐν κάτοπτρον, μία φιάλη ἐκλεκτοῦ κονιάκ, μία φωτογραφικὴ μηχανή, μικρὸν περίστροφον μὲ ίκανὰς σφαίρας διὰ τὰ ἄγρια θηρία, μία κτένα, μία ψήκτρα, ἐν ποτήριον καὶ τινα ἀλλα ἀσφαλῶς δευτερευούσης σημασίας, τὰ ὅποια ὑπονοεῖ διὰ τοῦ ἐν τέλει σημειουμένου «κ.λ.π.» (27), ὅπως λ.χ. κυτία πυρείων (69) κ.ο.κ. Πάντα ταῦτα τὰ τοποθετεῖ ἐντὸς σάκκου, δυναμένου νὰ κλείη ἀδιαβρόχως. Ἔὰν δὲ Φιλόθεος ἥτο ιερεὺς, δὲ συγγραφεὺς θὰ προσέθετεν εἰς τὸν

σάκκον μίαν πλήρη στολὴν ἀμφίων μεθ’ ὅλων τῶν ἀπαραιτήτων ιερῶν σκευῶν διὰ τὴν τέλεσιν τῆς Θ. Λειτουργίας, ὡς ὄραδύτερον ἔπραξε διὰ τὸν Ὁρθόδοξον Ἐπίσκοπον (190).

Πόθεν ἡ τοιαύτη ἀντίληψις περὶ τῶν ἔφοδίων τῶν ιεραποστόλων; Διὰ μὲν τὴν Κ. Διαθήκην τὰ ἐν λόγῳ ἔφόδια εἶναι ἡδη πολλά, ἐὰν σκεφθῶμεν διὰ τοὺς ἀποστόλους τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἀπηγορεύετο καὶ αὐτὴ αὕτη ἡ χρησιμοποίησις τῆς πήρας καὶ τῆς θακτηρίας (Ματθ. 10, 10), διὰ δὲ τοὺς δυτικοὺς ιεραποστόλους τῆς ἐποχῆς τοῦ διηγήματος τοῦ Φιλοθέου ἥσαν ἡδη πενιχρά. Προφανῶς δὲ κατάλογος τῶν ἀποσκευῶν τοῦ Φιλοθέου κατεσκευάσθη ὑπὸ τοῦ συγγραφέως πρὸς ἵκανοποίησιν τῆς οίκονομίας τοῦ διηγήματος (κινίνη, κονιάκ, φωτογραφικὴ μηχανή, περίστροφον), τῆς θρησκευτικότητος τοῦ ιεραποστόλου (Κ. Διαθήκη) καὶ τῶν ἀρχῶν τοῦ πολιτισμοῦ (κτένα, ψήκτρα, κάτοπτρον, ποτήριον).

2. Ἡ μελέτη τοῦ λαοῦ πρὸς τοὺς ὅποιους ἀπευθύνεται τὸ κήρυγμα.

Κατὰ τὸν Ἀμβράζην θασικὸν καθῆκον τῶν ιεραποστόλων πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ κηρύγματος εἰς ἔνα λαὸν εἶναι ἡ μελέτη τῶν ἡθῶν καὶ ἔθιμων του. Ἡ ἐν λόγῳ προσπάθεια πρέπει νὰ ἀρχίζῃ διὰ τῆς ἐκμαθήσεως τῆς γλώσσης, διότι αὕτη ἀποτελεῖ τὴν ἀφετηρίαν πάσης ἀλλης ἐπικοινωνίας καὶ διότι εἰς αὐτὴν θὰ γίνῃ ἡ μετάφρασις τῆς Κ. Διαθήκης καὶ ἐν συνεχείᾳ τὸ κήρυγμα (52). Μὲ τὴν ἐκμάθησιν τῆς γλώσσης παρέχεται ἡ δυνατότης διὰ τὴν σπουδὴν τῶν ἔθιμων (79, 171) καὶ κυρίως τῆς θρησκείας τοῦ λαοῦ (80 ἔ.ξ.). Ἡ γνῶσις τῆς θρησκείας εἶναι λίαν χρήσιμος, διότι ἀναλόγως πρὸς αὐτὴν δύναται δὲ ιεραπόστολος νὰ συμμορφώσῃ τὴν συμπεριφοράν του καὶ μεταγενεστέρως τὸ κήρυγμα.

3. Ἡ μέθοδος ιεραποστολῆς.

I. Ἡ περίπτωσις τοῦ μύθου

Εἰς τὴν παρούσαν παράγραφον θὰ ἔξετάσωμεν τὰ ἐκ τῆς διηγήσεώς μας γνωστὰ ἐκεῖνα περιστατικά, τὰ ὅποια συνέβαλον εἰς τὴν δημιουργίαν τῆς ἐντυπώσεως, ὅτι δὲ Φιλόθεος ὑπῆρξε θεῖον πρόσωπον καὶ θὰ ἰδωμεν κατὰ ποίον τρόπον δὲ συγγραφεύς, ἔκαμε χρῆσιν τοῦ ἐν λόγῳ μύθου, διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν μεταστροφὴν τῶν Νιανιαουμὶ.

Βασικῶς δύο τινὰ συνετέλεσαν εἰς τὴν δημιουργίαν τῆς ἐντυπώσεως περὶ τῆς θεότητος τοῦ Φιλοθέου: Πρῶτον, τὸ ἐπὶ τῆς παρειᾶς αὐτοῦ μελανὸν στίγμα καὶ δεύτερον,

(Σινέγεια εἰς τὴν σελ. 60)

ΣΥΝΕΛΕΥΣΙΣ ΤΟΥ «ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ»

RÄTTVIK ΣΟΥΗΔΙΑΣ,

21-27 ΙΟΥΛΙΟΥ 1968

Μεταξύ της 21ης και 27ης Ιουλίου 1968 συνήλθεν εις Rättvik της Σουηδίας ή Ζ' Γενική Συνέλευσις τοῦ Διεθνοῦς 'Οργανισμοῦ 'Ορθ. Νεολαίας «Σύνδεσμος». Συμμετέσχον ἀντιπρόσωποι ἐκ Φιλλανδίας, Γαλλίας, Μ. Βρεταννίας, Ἐλλάδος, Λιθάνου 'Αργεντινῆς, Οὐγκάντα, Ἀμερικῆς καὶ παραπτηρηταὶ ἐξ Ινδιῶν, Αὐστραλίας, Γιουγκοσλαβίας, Ρωσίας, Βουλγαρίας, Βελγίου, Ἰταλίας, Σουηδίας. Παραπτηρηταὶ ἐπίσης ἀπέστειλον οἱ ἔξης δργανισμοὶ: Consilium dei Laicis τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας, η World Alliance of TMCA's, η World Student Christian Federation, τὸ Παγκόσμιον Συμβούλιον τῶν Ἐκκλησιῶν. Ἐξ Ἐλλάδος συμμετέσχον διὰ ἀντιπροσώπων των: δ Χριστιανικὸς Ὁμιλος Φοιτητῶν, η Χριστιανικὴ Φοιτητικὴ Ἐνωσις, αἱ Ὁρθόδοξοι Χριστιανικαὶ Ἐνώσεις, η Χριστιανικὴ Ἐνωσις Ἐργαζομένης Νεολαίας, δ «Παντακράτωρ» καὶ η Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Τὴν ἔναρξιν τῆς Συνέλευσεως ἔχαιρετισαν διὰ μηνυμάτων των δ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως κ. Ἀθηναγόρας, δ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας κ. Νικόλαος, δ Πατριάρχης Ἀντιοχείας κ. Θεοδόσιος, δ Πατριάρχης Βουλγαρίας κ. Κύριλλος, δ Πατριάρχης Σερβίας κ. Γερμανός, δ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Ἱερώνυμος, δ Ἀρχιεπίσκοπος Φιλλανδίας κ. Παῦλος, καὶ δ Λουθηρανὸς Ἐπίσκοπος τῆς περιοχῆς Västerås κ. Sven Syllen.

Τὸ γενικὸν θέμα τοῦ Συνεδρίου ήτο: 'Ο Ιησοῦς Χριστὸς χθὲς καὶ σήμερον δ αὐτὸς καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας. Τὰς θιβλικὰς μελέτας διηγήθυνε κάθε πρωΐ, δ Ἀρχ. Lev. Gillet. Η Συνέλευσις ἡσχολήθη ἐπίσης μὲ δργανωτικὰ προβλήματα, πολλαὶ δὲ ἐπιτροπαὶ ειργάσθησαν καὶ ὑπέθαλον ἐκθέσεις ἐπὶ ἀρκετῶν θεμάτων. Μετὰ τὴν ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως κ. Gabriel Habihi ἐκάστη κίνησις παρουσίασε τὸ ἔργον καὶ τὰς δραστη-

ριότητάς της. Εἰσηγηταὶ τοῦ Συνεδρίου ήσαν δ C. I. Itty ἐξ Ινδιῶν, μὲ θέμα «δ μεταβαλλόμενος κόσμος», δ Ἀρχιμανδρίτης George Khodre ἐκ Λιθάνου μὲ θέμα: «Η Ὁρθοδοξία εἰς ἓνα μεταβαλλόμενον κόσμον» καὶ δ Ρώσος Μητροπολίτης Σεβασμιώτατος κ. κ. Anthony Bloom ἐξ Ἀγγλίας μὲ θέμα: «Ο Ιησοῦς Χριστὸς δ αὐτός: Χθές, σήμερον, καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας». Κατὰ τὰς εἰσηγήσεις αὐτὰς καθὼς καὶ εἰς τὰς καθ' διάδαστις συζητήσεις, αἱ διποίαι ἡκολούθησαν, ἐτοίσθη ὅτι η δρθόδοξος Χριστιανικὴ Πίστις, παραμένει τὸ μοναδικὸν Φῶς, τὸ διποίον δύναται νὰ μᾶς βοηθήσῃ νὰ ἀντιμετωπίσωμεν κατὰ τρόπον θετικὸν τὴν σύγχρονον ριζικὴν ἀλλαγὴν τοῦ κόσμου καὶ νὰ δώσωμεν ἀπάντησιν εἰς τὰ ἀγωνιώδη προθλήματα τοῦ ἀνθρώπου τῆς ἐποχῆς μας. Μερικά ἀπὸ τὰ ἐρωτήματα τὰ διποία συνεζητήθησαν ήσαν: Πῶς θὰ ἡμπορέσωμεν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἄγνωστον χώραν τῆς ἐποχῆς μας; Πῶς βοηθεῖ η Ἐκκλησία εἰς τὸ νὰ εύρωμεν τὸν δρόμον μας; Πῶς ἡμποροῦμεν νὰ ἰδωμεν τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ νὰ ἐργάζεται εἰς αὐτὸν τὸν μεταβαλλόμενον κόσμον;

Η Γενικὴ Συνέλευσις ἐδέχθη ὡς νέα μέλη τοῦ «Συνδέσμου» τὰς δρθοδόξους δργανώσεις νέων τῆς Ἀμερικῆς: Orthodox Campus Commission, Federated Russian Orthodox Clubs, Syrian Orthodox Youth Organisation, τὴν κίνησιν «Παντοκράτωρ» τῆς Ἐλλάδος, τὸ Θεολογικὸν Ἰνστιτούτον τοῦ 'Αγ. Βλαδιμήρου τῆς Νέας Υόρκης καὶ τὸ Ἰνστιτούτον τοῦ 'Αγ. Σεργίου Παρισίων.

Ἐν συνεχείᾳ συνήλθον αἱ ἐπιτροπαί. Η Α' ἐμελέτησεν τὸ θέμα: «Ο Σύνδεσμος» εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Η ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ἀναφοράν της, ή διποία υιοθετήθη ὑπὸ τῆς Συνέλευσεως, τονίζει τὴν προσωπικὴν εὐθύην ἐκάστου νέου μέσα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Κάθε Νεανικὴ Κίνησις, πρέπει νὰ ἀποτελῇ μίαν κίνησιν ἀνανεώσεως εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Ο «Σύνδεσμος»

πρέπει νά ἔργασθῇ διὰ τὴν μεγαλυτέραν ἐνότητα μεταξὺ τῶν ὀρθοδόξων. Πρέπει νά προσπαθήσωμεν —ἐτονίσθη— νά θέσωμεν εἰς ἑφαρμογήν, εἰς δλας τὰς σφαίρας τῆς ἀνθρωπίνης δραστηριότητος, τὰς ζωντανὰς ἀρχὰς τῆς ὀρθοδόξου παραδόσεως, οὕτως ὥστε αὐτῇ ἡ παράδοσις νά μὴν παραμείνῃ νεκρὸν γράμμα ή μουσεῖον, ἀλλὰ νά ἡμπορῇ νά ἀπαντήσῃ εἰς τὰ προσβλήματα τὰ δποῖα θέτουν οἱ σύγχρονοι καιροί. Ἡ ἐπιτροπὴ τέλος προτείνει νά ὀργανώῃ ὁ «Σύνδεσμος» περιοδικῶς Φροντιστήρια, τὰ δποῖα νά μελετοῦν τὰ ἐπείγοντα σύγχρονα προβλήματα ύπο τὸ φῶς τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τῆς παραδόσεως τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἡ Β' ἐπιτροπὴ ἐμελέτησεν τὸ θέμα: «Ὁρθοδόξος ἐνότης καὶ διασπορά». Διεπιστώθη ἡ ἐπείγουσα ἀνάγκη νά ληφθοῦν μέτρα διὰ νά δδηγηθῶμεν πρὸς θετικάς λύσεις. Πρέπει ὁ «Σύνδεσμος» νά ἐκμεταλλευθῇ κάθε δυνατότητα διὰ νά ἔλθουν εἰς ἐπαφὴν καὶ συνεργασίαν ὅμαδες καὶ κινήσεις ὀρθοδόξων τῆς διασπορᾶς.

Ἡ Γ' ἐπιτροπὴ ἐμελέτησεν τὸ θέμα: «Χριστιανικὴ παιδεία καὶ ἐκπαίδευσις στελεχῶν». Ἐπροτάθη νά ἴδρυθῇ εἰς τὸν «Σύνδεσμον» τμῆμα ἐκπαίδευσεως, τὸ δποῖον θά δρᾶ ὡς κέντρον διὰ τὴν ἀνταλλαγὴν ψιλού μεταξὺ τῶν διαφόρων κινήσεων καθὼς ἐπίσης νά ὀργανώσῃ συνέδριον μὲ εἰδικούς ἐπὶ τῆς ἐκπαίδευσεως. Διεπιστώθη ἡ ἀνάγκη ἴδρυσεως κέντρων ἐκπαίδευσεως στελεχῶν διὰ τὴν ἀγωγὴν ὀρθοδόξων ἡγετῶν νεολαίας καὶ ἐνισχύσεως τῶν ἡδη ὑπαρχόντων.

Ἡ Δ' ἐπιτροπὴ συνεζήτησε τὸ θέμα: «Ἡ ιεραποστολὴ σήμερα». Ἡ ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ἐκθεσίν της τονίζει: Ἡ ἀποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας εἶναι νά φέρῃ αἰώνιαν ζωὴν εἰς δλους τοὺς ἀνθρώπους νά γεμίσῃ τὴν δλην δημιουργίαν μὲ θεῖον φῶς, ἀγάπην, εἰρήνην καὶ χαράν, τὰ δποῖα ἔρχονται εἰς τὸν κόσμον ἀπὸ τὸν Θεόν, τὸν Πατέρα μας, ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι, διὰ τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ ιεραποστολὴ δὲν εἶναι εἶδος πωλήσεως μερικῶν θρησκευτικῶν ἐμπορευμάτων, οὔτε ἀπλῶς ἔχει σκοπὸν νά προσθέσῃ μέλη εἰς τοὺς καταλόγους τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ εἶναι πρωτίστως μαρτυρία, περισσότερον ζωντανοῦ παραδείγματος καὶ δλιγώτερον πειστικῶν λόγων, τῆς νέας ζωῆς, ἡ δποία εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον μὲ τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ. Τὸ καθῆκον τῆς ιεραποστολῆς διαιρεῖται εἰς τρεῖς τομές:

α) Ἐξωτερικὴ ιεραποστολὴ πρὸς τοὺς μὴ Χριστιανούς εἰς μὴ Χριστιανικὰς χώρας.

β) Ἐσωτερικὴ ιεραποστολὴ πρὸς κατ'

νομα ἢ πρώην Χριστιανούς, οἱ δποῖοι δὲν ἔχουν ζῶσαν πίστιν ἐν Χριστῷ.

γ) Ειδικὴ ἀποστολὴ τῆς ὀρθοδοξίας πρὸς τοὺς μὴ ὀρθοδόξους εἰς τὴν οἰκουμενικὴν κίνησιν. Ἐτονίσθη δτι διὰ τὴν ἐγκατάστασιν εἰλικρινούς διαλόγου εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ιεραποστολὴν εἶναι ἀπαραίτητος δρος νὰ ἐνδιαφερθῶμεν, νὰ κατανοήσωμεν καὶ νὰ ὑποθοηθῶμεν εἰς τὴν λύσιν τῶν οἰασδήποτε φύσεως προβλημάτων, τὰ δποῖα ἀντιμετωπίζουν οἱ ἀνθρωποι: Τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἰσότητος, τῆς ἐκπαίδευσεως, τῆς ὑγείας κ.λ.π. Ἡ διαίρεσις τῶν Χριστιανῶν ἀποτελεῖ μέγα ἐμπόδιον διὰ τὴν ιεραποστολὴν. Ἡ ιεραποστολὴ τῆς Ἐκκλησίας πρέπει νὰ εύρισκεται εἰς διαρκῆ

ἀύτοκριτικὴν καὶ εἰς συνεχῆ ἀναζήτησιν τῶν πλέον ἀποτελεσματικῶν μέσων διὰ τὴν κατάθεσιν τῆς μαρτυρίας της εἰς τὸν μεταβαλλόμενον αὐτὸν κόσμον. Συμπερασματικῶς ἐλέχθη δτι: Πρέπει ἡ ἐσωτερικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἔσχημαθῇ διὰ τῆς λατρείας, τῆς κοινῆς ζωῆς καὶ τῆς διακονίας διὰ νὰ ἀποτελῇ χώρον γνησίας χριστιανικῆς πνευματικῆς ἐμπειρίας καὶ νὰ ἡμποροῦμεν νὰ λέγωμεν: «Ἐρχου καὶ ἴδε».

Τέλος ἡ Συνέλευσις ἔκαμεν ἔκκλησιν διὰ σύγκλησιν ἐνδὸς παγκοσμίου συνεδρίου ὀρθοδόξων θεολόγων, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν διὰ τὴν ιεραποστολὴν.

«Ἄλλη ἐπιτροπὴ ἐμελέτησε τὸ θέμα τῶν

έκαστη κίνησις τοῦ «Συνδέσμου» νὰ δρίσῃ ἔνα μέλος, τὸ δόποῖον θὰ ἔχῃ ὡς εἰδικὸν καθῆκον τὸν συντονισμὸν τῆς οἰκουμενικῆς δράσεως ἐπὶ τοπικοῦ ἐπιπέδου ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὴν οἰκουμενικὴν ἐργασίαν τοῦ «Συνδέσμου» γ) νὰ ἐκτυπωθῇ κατάλογος διευθύνσεων, εἰς τὰς δόποίας θὰ ἡμποροῦν νὰ φιλοξενηθοῦν ταξιδεύοντα μέλη τῶν χριστιανικῶν κινήσεων.

Διὰ τὴν αὔξησιν τοῦ ἐνδιαφέροντος διὰ τὸν οἰκουμενισμὸν καὶ τὴν καλυτέραν γνῶσιν τῶν ἄλλων Ἐκκλησιῶν προτείνεται α) νὰ ίνε: ἐκτυπωθῇ κατάλογος ἑστιῶν, εἰς τὰς δρθιδόξους Θεολογικὰς σχολάς⁶ β) νὰ ίδρυθοῦν εἰδικῶς εἰς τὰς χώρας τῆς διασπορᾶς⁷ Ινστιτοῦτα οἰκουμενικῶν σπουδῶν. Ἐπίσης δ

οἰκουμενικῶν σχέσεων. Ἀπεφασίσθη α) ἡ δημιουργία θέσεως εἰδικοῦ γραμματέως διὰ τὰς οἰκουμενικὰς ὑποθέσεις τοῦ «Συνδέσμου». ⁶ «Σύνδεσμος» κάμνει ταπεινῶς ἐκκλησιῶν πρὸς ὅλας τὰς ἀρμοδίους ἐκκλησιαστικὰς ἀρχὰς ὅπως καταβάλουν πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἐκβασιν τοῦ διαλόγου μετὰ τῶν μὴ Χαλκηδονίων ἐκκλησιῶν. Ἡ ἐπιτροπὴ πληροφοριῶν, ἐπικοινωνίας καὶ ἐκδόσεων εἰσηγήθη τὴν ἵδρυσιν ραδιοφωνικοῦ τομέως δόποῖος θὰ συλλέγῃ καὶ θὰ ὑποθοηθῇ τὴν ἀνταλλαγὴν δρθιδόξων προγραμμάτων μεταξὺ ὅλων τῶν ραδιοφωνικῶν σταθμῶν τοῦ κόσμου. Ὁ τομεὺς αὐτὸς θὰ ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν παγκόσμιον Χριστιανικὸν Ὀργανισμὸν

Ραδιοφωνίας. Ἐπίσης τὸ Κεντρικὸν αὐτὸ δραφεῖον θὰ ὑποθοηθῇ τὴν ἀνταλλαγὴν films, slides, δίσκων καὶ ἐντύπων ἐπὶ τῶν ἐκδηλώσεων ἐκάστης κινήσεως μεταξὺ τῶν μελῶν τοῦ «Συνδέσμου». Ἐζητήθη ἐπίσης νὰ ὑπάρξῃ περισσοτέρα ἐπαφὴ καὶ συνεργασία μὲ τὸ διορθόδοξον κέντρον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἰς Chambézy.

Ἄπο μελέτην εἰδικῆς ἐπιτροπῆς συνισταμένης ἔξ Ελλήνων ἀντιπροσώπων διεπιστώθη ἡ ἀνάγκη στενωτέρας συνεργασίας τόσον μεταξὺ τῶν Χριστιανικῶν κινήσεων τῆς Ἐλλάδος δόσον καὶ μὲ τὰς ἄλλας κινήσεις τοῦ Ἐξωτερικοῦ. Διὰ τοῦτο ἐκρίθη ἐπιβεβλημένη ἡ διατήρησις τοῦ Γραφείου τοῦ «Συνδέσμου» εἰς Ἀθήνας, τὸ δόποῖον θὰ εὑρίσκεται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον διαρκοῦς ἐπιτροπῆς ἀποτελουμένης ἔξ ἀντιπροσώπων τῶν κινήσεων—μελῶν τοῦ «Συνδέσμου». Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ ἐξεφράσθη ἡ ἐλπὶς δτὶ θὰ ὑποθοηθῇ καὶ τὸ ἔργον τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν διὰ τὸν συντονισμὸν τῆς δράσεως τῶν χριστιανικῶν νεανικῶν κινήσεων. Ἡ ἐπιτροπὴ ἐπίσης ἐτόνισεν τὴν ἐπείγουσαν ἀνάγκην προετοιμασίας στελεχῶν ἔξ Ἐλλάδος διὰ νὰ καταστῶμεν ἴκανοι νὰ παρακολουθήσωμεν τὴν σύγχρονον ἀλματώδη ἀλλαγὴν καὶ νὰ δώσωμεν γνησίαν τὴν μαρτυρίαν τῆς δρθιδόξου πίστεως καὶ εἰς τὸ Οἰκουμενικόν πεδίον.

Ἡ ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ἐπιτροπὴ εἰς ἔκθεσίν της υἱοθετηθεῖσαν καὶ ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνέλευσεως ἐζήτησε ἀπὸ τὰς κινήσεις - μέλη νὰ συνεισφέρουν τακτικῶς τὰς συνδρομάς των καὶ προέτεινε μέτρα διὰ τὴν κάλυψιν τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς ἐπομένης τριετίας.

Ἡ Συνέλευσις αὐτὴ ἀπετέλεσε πολύτιμον εὔκαιριαν κοινοῦ προθληματισμοῦ, γνωριμίας, ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων καὶ ἐμπειριῶν μετά τῶν ἄλλων ἀδελφῶν τῶν δρθιδόξων ἐκκλησιῶν καὶ ἰσχυρὸν ἐρέθισμα διὰ τὴν συνειδητοποίησιν τοῦ μεγέθους τοῦ χρέους μας ὡς δρθιδόξων ἔναντι τῆς ἱστορίας καὶ τῆς ἐποχῆς μας.

ΠΑΥΛΟΣ ΚΥΜΙΣΗΣ

(Συνέχεια ἀπό σελ. 56)

ἡ χρῆσις τοῦ περιστρόφου ἐναντίον τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν θιαγενῶν.

Ἄνατρέχοντες εἰς τὴν ἀφήγησιν τοῦ πρώτου περιστατικοῦ παρατηροῦμεν, ὅτι δὲ συγφεύς ἔθαλε τὸν Φιλόθεον, παρὰ τὴν ἀπελπιστικὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκετο, νὰ ἀναμνησθῇ ἀναλόγου συμβάντος τοῦ Παύλου μὲ τοὺς Λυκαονεῖς καὶ νὰ ἐπιχειρήσῃ τὴν διάφευσιν τῆς δημιουργηθείσης ἐντυπώσεως. «Ἐν συνεχείᾳ παρενέθαλε τὴν δυσκολίαν τῆς συνεννοήσεως ἔνεκα τῆς ἀγνοίας τῆς γλώσσης καὶ τοιουτοτρόπως ἡνάγκασε τὸν Φιλόθεον ὅχι μόνον νὰ ἀποδεχθῇ τὴν κατάστασιν, ἀλλὰ καὶ νὰ τὴν θεωρήσῃ προὶὸν τῆς Προνοίας τοῦ Θεοῦ διὰ τὴν σωτηρίαν τῶν θιαγενῶν (51, 136). Ἡ ὑπὸ τοῦ Φιλοθέου ἀποδοχὴ τῆς καταστάσεως εἶχεν ὡς συνέπειαν, νὰ θεωρηθῇ οὗτος παρὰ τῶν θιαγενῶν ὡς θεός (78, 55, 138). Ταχέως κάμνει χρῆσιν τῆς «παρὰ τοῦ Θεοῦ δοθείσης» εἰς αὐτὸν εὔκαιριας, ἐπιτάσσων διὰ νευμάτων τοὺς θιαγενεῖς πρὸς ἐκτέλεσιν τοῦ θελήματός του.

Οὕτω διαμορφωθεὶστης τῆς καταστάσεως, εὐκόλως πλέον δὲ Φιλόθεος ἀποδέχεται τὴν ἐπιθεθαίσιν καὶ ἐπαύξησιν τῆς περὶ τοῦτον δημιουργηθείσης ἀντιλήψεως μεταξὺ τῶν θιαγενῶν, ἐκ τοῦ νέου μεσολαβήσαντος περιστατικοῦ μὲ τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ ὅπλου ἐναντίον τοῦ Μπιρμπιροῦ. Ἡ ὅλη του πλέον συμπεριφορὰ ἔναντι τῶν Νιανιαουμί ὑπαγορεύεται ὑπὸ τῆς σκοπιμότητος. Ἀναφέρομεν ἐνδεικτικῶς δύο παραδείγματα:

1. «Οταν πλέον δὲ Φιλόθεος ἔξέμαθε τὴν γλώσσαν τῶν θιαγενῶν καὶ ἥδυνατο νὰ συνεννοήται εἰς αὐτὴν εὐχερῶς, ἀπέφευγε νὰ διαλύσῃ τὸν περὶ αὐτοῦ δημιουργηθέντα μῦθον, περιορισθεὶς ἀπλῶς εἰς τὴν ἔξήγησιν, ὅτι οὗτος δὲν ἔτος θεός, ἀλλὰ δὲ ἀπεσταλμένος αὐτοῦ. Ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν κεραυνὸν ἀπέφευγεν δύοις ὡς νὰ δώσῃ τὰς δεούσας ἔξηγήσεις, μὴ διστάξας μάλιστα νὰ ἴσχυρισθῇ, ὅτι τοῦτον τοῦ τὸν ἐνεπιστεύθη πρὸς χρῆσιν δὲ ἕδιος δὲ θεός (75).

2. «Οταν δὲ Φιλόθεος ἐπεχείρησε νὰ συγκεντρώσῃ πληροφορίας παρὰ τοῦ Μπιρμπιροῦ περὶ τῶν θιαγενῶν, ἔδημιούργησε τὴν ἐντύπωσιν εἰς τὸν συνομιλητήν του, ὅτι ὡς ἀπεσταλμένος τοῦ Θεοῦ καὶ κάτοχος τοῦ κεραυνοῦ ἐγνώριζε τὰ πάντα, ἥρωτα δὲ μόνον ὅχι διὰ νὰ μάθῃ, ἀλλὰ διὰ νὰ ἐλέγῃ τὴν πρὸς αὐτὸν ἀγάπην καὶ τὴν εἰλικρίνειαν τοῦ ἀρχηγοῦ τῶν Νιανιαουμί.

Διὰ τοῦ ὡς ἄνω μύθου, ἐπιθεθαίουμένου συνεχῶς μὲ τὴν παρουσίαν τοῦ κεραυνοῦ, ἐπετεύχθη ὅχι μόνον ἡ ὑπὸ τοῦ Φιλοθέου ἐφαρμογὴ ἔνδος εὐρέος ἐκπολιτιστικοῦ προγράμματος (68, 91, 102, 124, 140, 158), ἀλλὰ καὶ

ἡ μεταστροφὴ τῶν Νιανιαουμί. Περὶ αὐτοῦ οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει τόσον ἐκ τῆς ὅλης οἰκονομίας τῆς διηγήσεως, δοσον καὶ ἐκ τῆς ρητῆς ἐν συνεχείᾳ διαθεσιώσεως, τὴν διποίαν θέτει δὲ συγγραφεύς εἰς τὸ στόμα τοῦ Μπιρμπιροῦ: «Δόξα καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη εἰς ἐκεῖνον, δοσις μὲ τὴν ἀπειλὴν τοῦ κεραυνοῦ μᾶς ἔφερε τὸ φῶς τῆς χριστιανικῆς πίστεως!» (213). Ἐκτὸς τούτου δὲ συγγραφεύς δὲν ἀρκεῖται εἰς τὸν κατὰ τοιοῦτον τρόπον ἐκχριστιανισμὸν τῶν θιαγενῶν, ἀλλὰ ἀφήνει νὰ ἐννοηθῇ, ὅτι δὲν ἀπέκλειε τὴν ἐκ νέου ἐφαρμογὴν τῆς ἐν λόγῳ μεθόδου καὶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις (216).

Περὶ τῆς δεοντολογικῆς ἀξίας τῆς ἐν λόγῳ ἀπόφεως τοῦ συγγραφέως ὑπάρχουν σοθαρώταται ἀμφιβολίαι. Βεθαίως ἡ χρῆσις τοῦ φόθου καὶ συγκεκριμένως τοῦ φόθου τῆς κολάσεως δὲν ἔτος οὐδόλως ἀσυνήθης εἰς τὴν ἱεραποστολικὴν πρᾶξιν οὐδὲν ἀυτῆς τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας. Ἐνίοτε ἡ Ἐκκλησιαστικὴ Ἰστορία μᾶς διασώζει περιπτώσεις, διποίας τὴν μεταστροφὴν ἐνός λαοῦ ἔχρησιμοποιήθη ἡ θία καὶ δὲ φόθος. Τοῦτο δῆμος δὲν περιεβλήθη τὸ κύρος τῆς νομιμότητος, οὔτε ἐνεκρίθη ὡς δόκιμος καὶ ὅρθη μέθοδος ὅρθοδόξου ἱεραποστολικῆς δραστηριότητος. Οὐδέποτε δῆμος ἔχει περιέλθει μέχρις ήμῶν παράδειγμα, κατὰ τὸ διποίον δὲ ἱεραπόστολος παρουσιάσθη ὡς ἐκπροσωπῶν τὰς ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐνός λαοῦ ἡ φυλῆς λατρευμένας θεότητας, διὰ νὰ παρασύρῃ ἐκ τῶν ὑστέρων τούτους εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν. «Οἱ Ἱεραπόστολος δύναται καὶ πρέπει νὰ προσαρμόσῃ τὸ κήρυγμά του πρὸς τὰς ἔκαστοτε παρουσιαζομένας ἀνάγκας καὶ περιστάσεις, οὐδέποτε δῆμος ἐπιτρέπεται νὰ στηρίζῃ τὴν ὅλην του δρᾶσιν ἐπὶ τῆς ἀπάτης. Τοιαύτη προϋπόθεσις δὲν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ μόνιμα ἀποτελέσματα, διότι ἀνακαλυπτομένης τῆς ἔξαπατήσεως δὲ ἀπατηθεὶς δὲν αἰσθάνεται μόνον ὡς προδοθεὶς εἰς τὰ ἱερώτερα τῶν συναισθημάτων του, ἀλλὰ σκληρύνεται ἔτι περισσότερον εἰς τὴν προτέραν αὐτοῦ κατάστασιν.

Πῶς ἀντιμετωπίζει ἐν προκειμένῳ τὰ πράγματα δὲ Ἀμβράζης; Διὰ μιᾶς τρόπον τινὰ προοδευτικῆς ἐνημέρωσεως. Ἐνῷ οἱ Νιανιαουμί κατηχοῦντο εἰς Χριστόν, εἶχον ἔδη κατασκεύασει τὴν Ἐκκλησίαν, εἶχον εἰσαγάγει τὴν Κυριακὴν ἀργίαν καὶ ἐπεδίδοντο μετὰ δεξιότητος εἰς τὴν θυζαντινὴν μουσικήν, δὲ φόθος των ἔναντι τοῦ Φιλοθέου ὅχι μόνον ὑπῆρχεν ἐναργής, ἀλλὰ κατεβάλλετο ἐκ μέρους του ἀνάλογος φροντὶς ὅπως διατηρηθῆ (173). Ἡμέραν τινὰ καὶ δλῶς ἀπροσδοκήτως τόσον διὰ τὸν Μπιρμπιροῦ, δοσον καὶ διὰ τοὺς ἀναγνώστας, συνιστᾷ δὲ Φιλόθεος εἰς τὸν ἀρχηγὸν τῶν Νιανιαουμί, διποίας παύση τοῦ λοιποῦ νὰ ἀπαντᾷ εἰς τὰς προσκλήσεις του διὰ

τῆς συνήθους ἐκφράσεως «ἔλεος εἰς τὸν σκύλον σου», ἀντ’ αὐτοῦ δὲ νὰ λέγῃ «Πατέρα», διότι, ως τοῦ ἔξηγησεν, ἦτο πλέον τόσον αὐτός, όσον καὶ οἱ λοιποὶ Νιανιασουμὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί (182). Κάποτε, περὶ τὸ τέλος μᾶλλον τῆς κατηχήσεως, δίδεται, ως μανθάνομεν ἐκ τῶν ὑστέρων, ἡ πραγματικὴ ἔξηγησις περὶ τοῦ περιστρόφου, ὅτι τοῦτο δὲν ἦτο κεραυνός, ἀλλὰ «προϊὸν ἀνθρωπίνης ἐπινοίας καὶ τέχνης» καὶ ὅτι ὁ Φιλόθεος δὲν ἦτο «θεός τοῦ κεραυνοῦ, ἀλλὰ ἀπλοῦς ἀνθρωπος, ἀπόστολος τοῦ ἀληθοῦ Θεοῦ», ἀποσταλεὶς διὰ νὰ δηγήσῃ αὐτοὺς «εἰς τὴν ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου καὶ εἰς τὰ ἀγαθὰ τοῦ πολιτισμοῦ» (195). Ἡ ἔξηγησις αὕτη ἐδόθη ἐκ τῆς συναισθήσεως τοῦ καθήκοντος, ὅτι οἱ Νιανιασουμὶ ἐδικαιοῦντο νὰ διδαχθοῦν περὶ ὅλων τὴν ἀλήθειαν.

Ποιά δῆμος ἡ ἀντίδρασις ἐν προκειμένῳ τῶν Νιανιασουμὶ; ‘Ο συγγραφεὺς αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ τὴν σημειώσῃ καὶ τρόπον τινὰ διὰ ταύτης νὰ δικαιολογήσῃ τὴν συμπεριφοράν του. ’Αντιγράφομεν ἐπὶ λέξει: «Δικαιολογοῦσι τὰ μέσα, τὰ ὅποια κατ’ ἀρχὰς ἔξι ἀνάγκης ἀπολύτου μετεχειρίσθην (ὁ Φιλόθεος) πρὸς σωτηρίαν μου. —Βεβαίως, λέγουσιν, ἐγένετο πάντα τῇ θείᾳ ἐπινεύσει· διότι ἄλλως, ἐν τῇ φοβερᾷ μωρίᾳ καὶ ἀμαθείᾳ μας, καὶ ἐν τῇ ἀκατασχέτῳ συνηθείᾳ καὶ κλίσει μας πρὸς ἀνθρωποφαγίαν καὶ σὲ θά ἐτρώγομεν καὶ θά ἥθελομεν μείνει διαπαντός ἐν τῇ κτηνώδει ἀγριότητι, στερούμενοι τῶν ἀγαθῶν τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν μεγίστων εὐλογιῶν τῆς χριστιανικῆς Θρησκείας...» (195). Τὰ αὐτά ἰσχύουν καὶ διὰ τὸν ἀρχηγὸν των Μπιρμπιροῦ. Εἴδομεν ἡδη τὴν εὐλογίαν, τὴν ὅποιαν ἀπηύθυνε πρὸς τοὺς λευκούς, οἱ ὅποιοι τῇ ἀπειλῇ τοῦ κεραυνοῦ μετέδωσαν εἰς τοὺς θεαγενεῖς τὸ φῶς τοῦ Χριστοῦ. Βραδύτερον δὲ Μπιρμπιροῦ, πρεσβύτερος πλέον, συνομιλῶν μετὰ τοῦ Φιλοθέου λέγει: «Οτε ἤμην νήπιος, ως νήπιος ἐλάλουν, ως νήπιος ἐφρόνουν, ως νήπιος ἐλογιζόμην· δτε δὲ γέγονα ἀνήρ, κατήργηκα τὰ τοῦ νηπίου... Τότε, ἐν τῇ ἀμαθείᾳ μου καὶ τῇ μωρίᾳ μου, ἐνόμιζον πραγματικῶς, ὅτι εἶσθε ὑπερφυσικὸν ὅν, καὶ ὅτι τὸ περίστροφόν σας ἦτο ὁ οὐράνιος κερυανός!... Ἀλλὰ τώρα, χάρις τῷ Θεῷ, δὲν σκέπτομαι ὅπως τότε... Σεῖς εἶσθε ἀδελφός μου ἐν Χριστῷ καὶ ἀπόστολος τοῦ Κυρίου, δστις ὠδηγησεν ἡμᾶς εἰς τὸ Εὐαγγέλιον τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ. Τώρα ἔχω ισχυρότερον κεραυνόν, τὴν ζωαποιὸν δύναμιν τοῦ Εὐαγγελίου, ισχυρότερον καὶ σωτηριώδεστερον ἐνεργοῦσαν εἰς τὴν ἀνθρωπίνην καρδίαν, παρὰ δλοι οἱ κεραυνοὶ συνηνωμένοι!... Τὸ περίστροφόν σας θὰ μᾶς ἦτο χρήσιμον μόνον ἐν ᾧ περιπτώσει θάρσαρός τις καὶ ἀνθρωποφάγος φυλὴ ἥθελεν ἐπιδράμει ἐναντίον ἡμῶν... Θὰ ἐπράττομεν καὶ ἡμεῖς

εἰς τοιαύτην περίπτωσιν διὰ ἐπράξατε σεῖς δι’ ἡμᾶς, διὰ νὰ δηγήσωμεν αὐτὴν εἰς τὸν πολιτισμὸν καὶ εἰς τὴν ἀγίαν τοῦ Χριστοῦ πίστιν, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἀποτελέσωσι χριστιανικὴν Ἐκκλησίαν ὡς ἡμεῖς» (215, 216).

Ἡ τοιαύτη ὑπὸ τοῦ Ἀμβράζη ἀντιμετώπισις τῶν πραγμάτων, καίτοι ἀποτελεῖ τὴν πλέον ἀνώδυνον λύσιν τοῦ προσβλήματος, δὲν παύει νὰ ἀντιπροσωπεύῃ ἔνα λίαν ἀμφισθητούμενον τρόπον ἱεραποστολῆς, δρθότερον εἰπεῖν ἀνεπίτρεπτον, ὁ δποῖος δὲν υίοθετήθη ὑπὸ τοῦ συγγραφέως, ως φαίνεται ἐκ τῶν ὑπὸ αὐτοῦ διδούμενων ἔξηγησεων, ἃνευ ἐπιγνώσεως τῶν ἔξι αὐτοῦ ἀπορρεόντων κινδύνων.

II. Συμπεριφορὰ ἐναντὶ τῶν εἰδώλων

‘Ο ἱεραπόστολος δὲν εἶναι ἀπαραίτητον εὐθύς ἔξι ἀρχῆς νὰ στραφῇ ἐναντίον τῶν ὑπὸ τῶν θεαγενῶν ὡς θεῶν λατρευομένων εἰδώλων. ’Ο Ἀμβράζης συνιστᾷ, παρ’ ὅλον ὅτι ἀργότερον δὲν ἐτήρησε τοῦτο (124), δπως ἡ καταστροφὴ τῶν εἰδώλων γίνεται ὑπὸ τῶν ἴδιων τῶν θεαγενῶν, ως ἀποτέλεσμα τοῦ φωτισμοῦ των ἐκ τῆς διασκαλίας τοῦ Εὐαγγελίου. Πράγματι δὲ διετήρει τὸ εἰδώλον τῶν Νιανιασουμὶ ἀνέπαφον, καίτοι οὗτοι εἶχον προοδεύσει εἰς τὸν πολιτισμὸν καὶ εἶχεν ἡδη μεταφρασθῆ εἰς τὴν γλῶσσάν των τὸ πρῶτον μέρος τῆς Κ. Διαθήκης (106). Τέλος ἡ καταστροφὴ του γίνεται παρὰ τοῦ ἴδιου τοῦ Φιλοθέου εἰς μίαν κρίσιμον στιγμήν, οὐχὶ διά τινος ἄλλου μέσου, εἰ μὴ μόνον διὰ τῆς χρήσεως τοῦ κεραυνοῦ (124).

“Οπως δὲ ἱεραπόστολος ἀνέχεται τὰ εἰδώλα, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον δύναται νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸ αὐτὸ μετὰ τῶν θεαγενῶν λεξιλόγιον, διὰ νὰ ἐκφράσῃ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ. ’Ἐάν δὲ τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἐννοιολογικῶς δὲν ἀπάδῃ, δπως εἰς τὴν περίπτωσιν μας, δπου ἐσήμαινε «Μέγα Πνεῦμα», δύναται νὰ διατηρηθῇ καὶ μετὰ τὴν κατήχησιν, ως ἐπίσημον ὄνομα τοῦ Χριστιανικοῦ Θεοῦ.

III. Ὁ ἐκπολιτισμὸς τῶν θεαγενῶν

‘Εκθέτοντες τὰ τοῦ σκοποῦ τῆς ἱεραπόστολῆς ἀνεφέρομεν ἀρκετά περὶ τῆς σημασίας, τὴν ὅποιαν ἀπέδιδεν δ Ἀμβράζης εἰς τὸν ἐκπολιτισμὸν τῶν θεαγενῶν. ’Ενταῦθα περιοριζόμεθα μόνον εἰς τὴν ἔκθεσιν τοῦ τρόπου, κατὰ τὸν δποῖον πρέπει οὗτος νὰ γίνηται.

‘Ο συγγραφεὺς θεωρεῖ ἀναγκαῖον, πρὶν ἢ γίνῃ λόγος περὶ Χριστιανισμοῦ, νὰ καταθληθῇ προσπάθεια εἰσαγωγῆς εἰς τὴν ζωὴν τῶν θεαγενῶν τῶν στοιχειώδων ἀπατήσεων τοῦ πολιτισμοῦ, ἐν συνεχείᾳ δὲ ὠρισμένων θασικῶν ἡθικῶν ἀρχῶν τῆς χριστιανικῆς δεοντολογίας. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ θεωρεῖ, ὅτι προετοιμάζεται καλύτερον τὸ ἔδαφος διὰ τὸ

άκολουθούν χριστιανικὸν κήρυγμα. Τὰ θεοπι-
σθέντα ὑπὸ τοῦ Φιλοθέου πολιτιστικὰ ἔργα
κατὰ τὴν σειρὰν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἡσαν τὰ
ἐπόμενα:

Καθαρισμὸς χώρου (58), λουτρὸν ἰθαγε-
νῶν (68), ἔψησις κρέατος (69), κατασκευὴ
καλυθῶν (72), κατανομὴ καθηκόντων εἰς ἰθα-
γενεῖς (90), Ἑκρανσις καὶ ἀποθήκευσις σπό-
ρων (90), κατασκευὴ χυτρῶν ἐκ πηλοῦ (91),
εἰσαγωγὴ μονογαμίας (91), εἰσαγωγὴ κοι-
νοῦ συσσιτίου (91), ἐπεξεργασία καννάθεως
καὶ κατασκευὴ ἐνδυμάτων (91), διδασκαλία
ἀσμάτων (92), κατασκευὴ ἡλιακοῦ ὠρολο-
γίου (93), δημιουργία γραφῆς διὰ τὴν γλῶσ-
σαν τῶν Νιανιαουμὶ καὶ ἐκπαίδευσις εἰς ταῦ-
την (94).

4. Ἡ κατήχησις καὶ τὸ 6 ἀπτισμα.

Μετὰ τὴν περαιώσιν τοῦ ἐκπολιτιστικοῦ
προγράμματος καὶ διαπιστωθείσης τῆς δε-
κτικότητος τῶν ἰθαγενῶν δύναται νὰ ἀρχίσῃ
τὸ ἔργον τῆς κατηχήσεως (141). Κατὰ τὴν
ἄποψιν τοῦ Ἀμβράζη ἡ κατήχησις ἔδει νὰ
ἀρχίσῃ μετὰ τὴν μετάφρασιν ὀλοκλήρου τῆς
Κ. Διαθήκης εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν ἰθαγε-
νῶν (198). Τελικὸν δῆμος κριτήριον δὲν εἰ-
ναι οὐδὲ αὐτὴ ἡ ὀλοκλήρωσις τοῦ ἔργου τῆς
μεταφράσεως, ἀλλὰ τὸ ποσοστὸν τῆς δεκτι-
κότητος τῶν ἀνθρώπων (99). Ἡ ἔναρξις τῆς
κατηχήσεως τῶν Νιανιαουμὶ ἥρχισε δι’ ἄφ’
ἔσπέρας νηστείας τόσον τοῦ λαοῦ, δύσον καὶ
τῶν ἱεραποστόλων, οἱ δποῖοι ἐπὶ πλέον πα-
ρέμειναν προσευχόμενοι μέχρι τοῦ μεσονυ-
κτίου (160). Ἡ ἔξηγησις, ἡ δποία παρεσχέ-
θη εἰς τοὺς ἰθαγενεῖς διὰ τὴν εἰς αὐτοὺς πε-
ρὶ νηστείας διθεῖσαν ἐντολὴν, ἥτο, ὅτι τὴν
ἐπομένην ἡμέραν θὰ ἡκούοντο αἱ διαταγαὶ
τοῦ Μεγάλου Πνεύματος ἐκ τοῦ στόματος τῶν
ἀντιπροσώπων του ἱεραποστόλων (159).

Κατ’ ἀρχὴν ἡ κατήχησις στρέφεται περὶ
τὴν καταπολέμησιν τῆς εἰδωλολατρείας καὶ
τὴν ἀπόδειξιν τοῦ ἀσυστάτου αὐτῆς. Ἡ ἔναν-
τίον τῆς εἰδωλολατρείας ἐπιχειρηματολογία
ἀκολουθεῖ τὴν ἀπὸ τὴν πρωτοχριστιανικὴν ἥ-
δη ἐποχὴν καθιερωμένην μέθοδον τῆς κατα-
δείξεως, ὅτι τὰ λατρεύμενα εἴδωλα δὲν ἡσαν
ζῶντα, πολὺ δὲ δλιγώτερον θεοί, ἀλλὰ κα-
τασκευάσματα ἀνθρώπων (164). Ἀκολούθως
καταβάλλεται προσπάθεια συνειδητοποιήσεως
ὑπὸ τῶν ἰθαγενῶν τοῦ ἀμαρτήματος τῆς εἰδω-
λολατρείας καὶ τῶν αὐτῆς προστηρημένων ἀ-
μαρτημάτων, ὡς τῆς ἀνθρωποθυσίας καὶ ἀν-
θρωποφαγίας. Ἀφυπνιζομένης τῆς συνειδήσε-
ως καὶ τονιζομένης τῆς σημασίας τῆς μετα-
νοίας διὰ τὴν ἄφεσιν ἀκολουθεῖ ἡ ἔξιστόρη-
σις τοῦ ἐν Χριστῷ γεγονότος (165-167). Τοιου-
τοπρόπως τελειώνει τὸ πρῶτον μέρος τῆς κα-
τηχήσεως. Ἀμέσως ἔπονται τὰ ἔτερα δύο μέ-
ρη, ἐκ τῶν δποίων τὸ πρῶτον ἀφιεροῦται εἰς

τὴν κατάδειξιν τῆς ἐν Χριστῷ ἐπαληθεύσεως
ὅλων τῶν προφητειῶν, τῆς ἴστορίας τῆς πρώ-
της Ἐκκλησίας καὶ τέλος τῆς νίκης τοῦ Χρι-
στιανισμοῦ καὶ τῆς διαδόσεως αὐτοῦ εἰς δ-
λον τὸν κόσμον (169).

Ἄφοῦ προσφέρεται μία γενικὴ εἰκὼν τοῦ
Χριστιανισμοῦ, ἀκολουθοῦν ἡ καθ’ ἔκάστην
ἔμβαθυνσις, καὶ ἐμπέδωσις τῶν διδαχθέντων
ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Ἀγ. Γραφῆς (170). Παραλ-
λήλως πρὸς τὴν κατήχησιν μυοῦνται οἱ ἰθα-
γενεῖς εἰς τὴν ζωὴν τῆς εὔσεβείας καὶ προε-
τοιμάζονται γενικώτερον διὰ τὴν ἡμέραν τῆς
βαπτίσεως. Τοιουτοπρόπως διδάσκονται τὴν
τακτὴν προσευχὴν κατὰ τὴν πρωΐαν, τὰ γεύ-
ματα καὶ τὸ ἐσπέρας (170), ἀρχονται τῆς ἐ-
φορμογῆς τῆς Κυριακῆς ἀργίας (172) καὶ
τέλος προσθαίνουν τῇ ὑποδείξει τῶν ἱεραπο-
στόλων εἰς τὴν ἀνέγερσιν Ἱεροῦ Ναοῦ (172).

Ἐπιστέγασμα τῆς κατηχήσεως εἶναι αἱ
γενικαὶ ἔξετάσεις ἀνδρῶν, γυναικῶν, ἀλλὰ
καὶ αὐτῶν τῶν παιδίων εἰς τὴν γνῶσιν τῆς
Κ. Διαθήκης (174).

Κατὰ τὸν Ἀμβράζην τὸ βάπτισμα δὲν
πρέπει νὰ χορηγήται ἐν σπουδῇ (171), ἀλλὰ
ἄφοῦ προηγουμένως διαπιστωθῇ, δτι οἱ ἰθα-
γενεῖς εἰσέδυσαν εἰς τὸ πνεῦμα τῆς διδασκα-
λίας τοῦ Χριστοῦ καὶ βιοῦν κατὰ τὰς ἐντο-
λάς Του.

Τέλος, ὅταν πλησιάζῃ ἡ ἡμέρα τῆς βα-
πτίσεως, ἐπαναλαμβάνονται καὶ πάλιν αἱ ἔ-
ξετάσεις. Κριτήριον διὰ τὴν χορηγήσιν τοῦ
βαπτίσματος εἶναι ἡ ὑπὸ τοῦ κατηχουμένου
γνῶσις τῆς Ἀγ. Γραφῆς, τοῦ σχεδίου τῆς σω-
τηρίας, τῶν ἀπαιτήσεων (προύποθέσεων) διὰ
νὰ καταστῇ τις δεκτὸς εἰς τὴν Χριστιανικὴν
Ἐκκλησίαν, καὶ τοῦ τρόπου τῆς ζωῆς καὶ δια-
γωγῆς τοῦ Χριστιανοῦ (200). Πληρουμένων
πάντων τούτων τῶν ὅρων ἔπειται τὸ βάπτι-
σμα, τὸ δποῖον γίνεται εἰς τινα πηγήν.

5. Τὰ μετὰ τὸ 6 ἀπτισμα.

Ἡ διὰ τοῦ βαπτίσματος δημιουργουμέ-
νη συναδέλφωσις πάντων ἀντικατοπτρίζεται
εἰς τὴν μετὰ τὸ βάπτισμα κοινὴν συνεστία-
σιν, εἰς τὴν δποίαν παρακάθηνται ἀπαντες οἱ
ἰθαγενεῖς δμοῦ μετὰ τῶν ἱεραποστόλων (203,
205). Κατὰ τὴν συνεστίασιν τονίζεται ἡ ση-
μασία τῆς ἱεραποστολῆς καὶ συνιστᾶται ἡ ἀ-
νάληψις πρωτοθουλίας διὰ τὸν ἐκχριστιανι-
σμὸν τῶν πέριξ φυλῶν (205). Ἐν συνεχείᾳ
καταβάλλεται φροντὶς διὰ τὴν διοργάνωσιν τῆς
νεοφοίτου Ἐκκλησίας. Πρὸς τοῦτο μεταφρά-
ζονται εἰς τὴν ἰθαγενὴ γλῶσσαν αἱ ἀκολου-
θίαι τῶν τριῶν μυστηρίων — βαπτίσματος, χρί-
σματος, γάμου — αἱ λειτουργίαι τοῦ Χρυσο-
στόμου καὶ Βασιλείου, διάφοροι εύχαι καὶ
τινα ἀλλα (207). Ἐπειτα τελεῖται τὸ Μυστή-
ριον τοῦ γάμου δι’ δλους ἀνεξαιρέτως τοὺς
ἔγγαμους (205). Ἀκολούθως χειροτονεῖται

εἰς πρεσβύτερον εἰς ἐκ τῶν ιθαγενῶν, εἰς τὸν δόποιον ἐμπιστεύονται τὴν νέαν χριστιανικὴν κοινότητα, δίδονται δὲ ταυτοχρόνως εἰς τοὺς πιστοὺς τῆς νέας Ἐκκλησίας χρήσιμοι ὑποθῆκαι διὰ τὸ σεβασμόν, τὸν δόποιον πρέπει νὰ δεικνύουν ἔναντι τοῦ ποιμένος των (218). Τέλος συνδέεται ἡ κοινότης μὲ τὴν ἄμεσον προσταμένην ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχὴν καὶ οὕτως δλοκληροῦται τὸ ἔργον τῆς ἱεραποστολῆς.

Πρὶν ἦ κλείσωμεν τὴν παροῦσαν, καλὸν εἶναι νὰ ἀφιερώσωμεν δλίγας γραμμάς, διὰ νὰ ἴδωμεν, ἐὰν καὶ κατὰ πόσον τὸ δίηγημά μας ἥσκησεν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ἐλληνικοῦ κοινοῦ. Κατ' ἀρχὰς δέον νὰ παρατηρήσωμεν, δτι τοῦτο ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἔργον τοῦ Ἀμβράζη «ὁ Ραββίνος Ἰσαάκ Μ.» δὲν ἔγνωρισεν ἐτέραν ἕκδοσιν, καίτοι δ συγγραφεύς του ἔζησε μετὰ ταύτην ὑπὲρ τὰ εἰκοσιν ἔτη. Ἐὰν δμως ἀναλογισθῶμεν, δτι τότε τὸ ἀναγνωστικὸν κοινὸν ἥτο περιωρισμένον καὶ δτι κατὰ γενικὸν κανόνα τὰ λογοτεχνικὰ ἔργα τῆς ἐποχῆς σπανίως ἐπανεξεδίδοντο, οὐδὲν ἀξιον λόγου συμπέρασμα εἶναι δυνατὸν νὰ συναγάγωμεν ἐκ τῆς μὴ ἐπανεκδόσεως τοῦ ἔργου. Περισσότερον πρέπει νὰ στρέψωμεν τὴν προσοχὴν μας εἰς τὸν κατάλογον συνδρομητῶν, δ ὅποιος εὑρίσκεται κατακεχωρημένος εἰς τὸ τέλος τοῦ θιελίου.

Συμφώνως πρὸς τὴν ἐπικρατοῦσαν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην συνήθειαν δ συγγραφεύς ἐνὸς ὑπὸ ἕκδοσιν θιελίου ἦ δ ἕκδίδων τοῦτο Οἶκος, εἰδοποίουν σχετικῶς δι' ἐπιστολῶν ἢ διὰ τοῦ τύπου τὸ εὐρύτερον κοινὸν καὶ ἐκάλουν πάντας τοὺς ἐνδιαφερομένους, δπως προεγγραφοῦν διὰ τὴν προαγοράν του. Οἱ τοιούτοτρόπως προαγοράζοντες τὸ θιελίον ὀνομάζοντο συνδρομηταὶ καὶ ἀνεφέροντο τιμητικῶς κατ' ὄνομα ἐν τῷ τέλει αὐτοῦ εἰς εἰδικῶς πρὸς τοῦτον συντασσόμενον κατάλογον.

Ο ἀριθμὸς τοῦ καταλόγου τῶν συνδρομητῶν τοῦ διηγήματός μας ὑπερθαῖνει κατά τι τοὺς χιλίους, ὑπολείπεται δμως σημαντικῶς τῶν τοῦ ἀντιστοίχου καταλόγου τοῦ εὐρεῖαν κυκλοφορίαν γνωρίσαντος προμηνούεθέντος ἔργου τοῦ Ἀμβράζη «ὁ Ραββίνος Ἰσαάκ Μ.», οὐχὶ δὲ μόνον τῶν τῆς πρώτης ἕκδόσεως, ἀλλὰ καὶ τῶν τῆς δευτέρας τοιαύτης. Η ἀπλῆ αὐτῇ ἀριθμητικὴ σύγκρισις εἶναι ἐνδεικτικὴ τῆς διστακτικότητος, μετὰ τῆς δποίας ὑπεδέχθη τὸ ἀναγνωστικὸν κοινὸν διήγημα ἀναφερόμενον εἰς ἱεραποστολήν.

Ασφαλῶς οἱ ἀναγνώσαντες τὸ διήγημα θὰ ἔγνωρισαν στιγμὰς ἔξαρσεως, εἰς πολλῶν δὲ ἐκ τῶν νεωτέρων τὰς ψυχὰς θὰ ἐκαλλιέργησε τὸ θιελίον τὸ ζῆλον διὰ τὴν ἱεραποστολήν, ίσως δὲ εἰς τινὰς ἐξ αὐτῶν νὰ ἐμόρφωσε καὶ τὴν ἀπόφασιν, δπως ἀκολουθήσουν τὸ ἀποστολικὸν τοῦτο ἔργον. Η πραγματοποίησις δμως τοιούτων ἔργων προϋποθέτει,

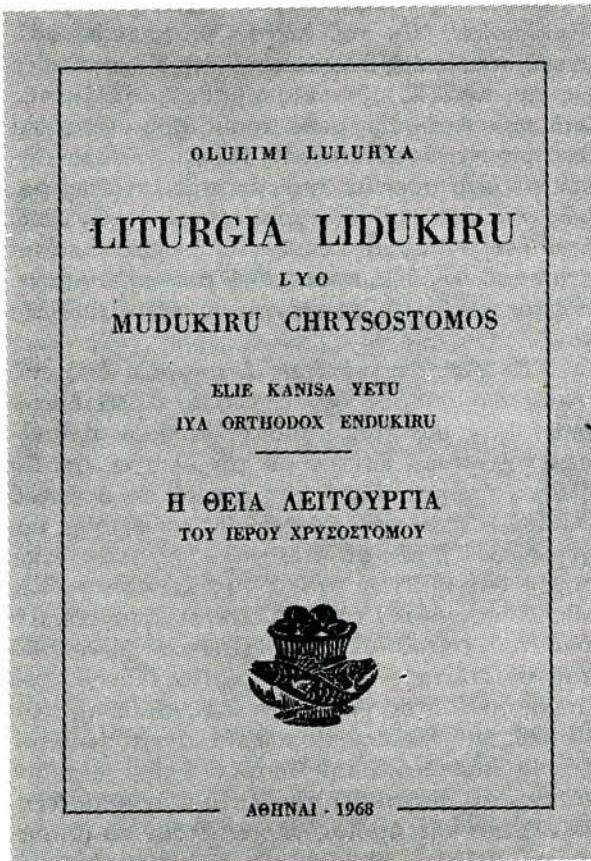
ἐκτὸς ἀν δ Κύριος ἄλλως ἐπιτάσσῃ, δμαλωτέρας τῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης συνθήκας ζωῆς, τόσον εἰς τὴν πολιτείαν, δσον καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν. Εκ τοῦ λόγου τούτου, δως φαίνεται, οὐδεὶς ἐμφανῆς καρπὸς προέκυψεν οὔτε εἰς τὴν πρᾶξιν, οὔτε εἰς τὴν θεωρίαν ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ Ἀμβράζη μετὰ τόσης φροντίδος καὶ ἀγάπης καλλιεργηθείσης ίδεας. Τοῦτο ἀλλωστε μαρτυρεῖται καὶ ἐκ τῆς συμπεριφορᾶς τοῦ ίδίου τοῦ συγγραφέως, δ ὅποιος ἔνῳ θραδύτερον ἔγραψεν νέον διήγημα ἱεραποστολικοῦ περιεχομένου, δὲν τὸ ἐδημοσίευσε, παρέμεινε δὲ τοῦτο μέχρι σήμερον ἀνέκδοτον.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει δ σπαρεὶς ὑπὸ τοῦ Ἀμβράζη σπόρος δὲν ἀπέθανε, ἀλλὰ διετηρήθη ζῶν εἰς τὰς καρδίας πολλῶν ἀνθρώπων, οἱ δποῖοι ἔμενον μὲ τὴν ἐλπίδα, δτι θὰ ἔλθουν ήμέραι, κατὰ τὰς δποίας τὸ ὑπὸ τοῦ Φιλοθέου ἀναληφθὲν ἔργον θὰ συνεχισθῇ, οὐχὶ δμως ὑπὸ φανταστικῶν ήρώων νέων τυχὸν διηγημάτων, ἀλλὰ ὑπὸ ζώντων μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, τὰ δποία οἰστρηλατούμενα ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ μὲ τὸν Φιλόθεον ζῆλου, θὰ τάξουν ἔαυτοὺς ὑπῆρέτας καὶ διακόνους τοῦ μεγάλου τούτου ἔργου. Η ἀδυναμία τῆς εὑρέσεως εἰς τὰ παλαιοπωλεῖα ἀντιτύπων τοῦ ἔογου ἐπιβεβαιοῖ τὴν ὑπαρξιν τῆς ἐλπίδος αὐτῆς καὶ μαρτυρεῖ τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἀγάπην, μετὰ τῆς δποίας περιθάλλουν τὸ μικρὸν τοῦτο θιελίον οἱ εὐτυχεῖς κάτοχοί του.

Τὸ γεγονός δέ, δτι τὸ μικρὸν τοῦτο περὶ ἱεραποστολῆς ἔργον τοῦ Ἀμβράζη δὲν ἐλησμονήθη παντελῶς ὑπὸ τῆς παλαιοτέρας γενεᾶς εὐσεβῶν ἀνθρώπων παρὰ τὰς τόσας ἀπὸ τῆς ἕκδόσεώς του μεσολαβησάσας ἐθνικάς περιπτείας, ἀποδεικνύεται καὶ τῶν δύο μεταγενεστέρων ἐπανεκδόσεών του. Η μὲν πρώτη ἐγένετο εύθυς μετὰ τὸν δεύτερον παγκόσμιον πόλεμον εἰς τὸ διὰ τοὺς νέους προοριζόμενον περιοδικὸν «Η παιδικὴ χαρά», ὑπὸ μορφὴν ἐπιφυλλίδος, δὲ δευτέρα κατὰ τὸ παρελθόν ἔτος εἰς τὸν ἐν Βόλω ἐδρεύοντα οἶκον θρησκευτικῶν κατ' ἀποκλειστικότητα ἐκδόσεων τοῦ Σωτ. Ν. Σχοινᾶ.

Τὸ διήγημα τοῦ Ἀμβράζη, τὸ δποῖον ἐπὶ ἔτη ἔφαίνετο παντελῶς λησμονήθεν, ἀλλ' ἐν τῇ πραγματικότητι διὰ τῶν ἐπανεκδόσεών του ἀπεδείχθη ζῶν εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, δύναται καλλιστα νὰ παραληλισθῇ πρὸς τὴν ίστορίαν τῆς ίδεας τῆς ἱεραποστολῆς εἰς τὴν πατρίδα μας, δ ὅποία καίτοι παρέμεινεν ἐπὶ ἔτη λανθάνουσα καὶ ἀδρανῆς εἰς τὴν συνείδησιν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἐλλάδος, δὲν ἐξηφανίσθη, ἀλλὰ ἐδρα σιωπηρῶς ἐν αὐτῇ, μέχρις δτού καὶ πάλιν προέθαλεν ως μία αὐτονόητος καὶ ἀναγκαία ἐκκλησιαστικὴ δραστηριότης, ἀναγομένη εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν οὐσίαν τῆς Ἐκκλησίας.

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΙΣ ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗΝ ΓΛΩΣΣΑΝ(*)

Μὲ ίδιατέραν χαράν ἀναγγέλλομεν τὴν πρώτην ἔκδοσιν τῆς μεταφράσεως ὀλοκλήρου τῆς θείας Λειτουργίας τοῦ Ἱεροῦ Χρυσοστόμου εἰς μίαν ἀφρικανικὴν γλῶσσαν, τὴν Luluhyā, διάλεκτον μᾶς μεγάλης φυλῆς τῆς Δυτικῆς Κέννα. Η μετάφρασις ἔγινε ἀπὸ τὸν Ἀφρικανὸν Ἀνέστην Aderi, πτυχιοῦχον τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, καὶ ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ «Πορευθέντες» τὸν Σεπτέμβριον 1968, εἰς δίχρωμον καλλιτεχνικὴν ἐκτύπωσιν (σχῆμα 8ον, σελ. 54).

Παραπλεύρως τῶν εὐχῶν, αἵτησεων, τροπαρίων, σημειώνονται καὶ αἱ πρῶται λέξεις τοῦ πρωτοτύπου ἑλληνικοῦ κειμένου, ὅστε, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, νὰ διευκολύνται καὶ τὸ «συλλείτουργον».

”Ηδη πολλὰ ἀντίτυπα τοῦ ἐν λόγῳ κειμένου βρίσκονται στὰ χέρια τῶν Ἀφρικανῶν Ἀδελφῶν μᾶς Baluhyā, οἱ ὃποῖοι ζῶνται στὰ ὑψόματα τῆς Δυτικῆς Κέννα, λίγο βορειότερα τοῦ Ἰσημερινοῦ. (Γάλ περισσότερες λεπτομέρειες ἴδε χρονικὸν Α.Γ.Γ. «Κοντὰ στοὺς Ὀρθοδόξους τῆς Δυτ. Κέννα», τεῦχος 26(1965), σελ. 24-28 καὶ τεῦχος 27-28(1965), σελ. 48-51).

(*) Περὶ τῶν προηγηθεισῶν ἐκδόσεων ἴδε τεῦχος 38-39(1968), σελ. 48.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ 1968

- Αρχιεπ. Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
‘Ιερωνύμου :
- Μήνυμα διὰ τὴν «Ἐθδομάδα Ἱεραποστολῆς» σ. 18
- Αρχιεπ. Ἀχριδος Θεοφυλάκτου :
Βίος καὶ πολιτεία Κλήμεντος (Κείμενον καὶ ἀπόδοσις Ε.Β.) σ. 5-7,11
- Αρχιμ. Εὐσεβίου Βιττη :
- Οἱ φωτισταὶ τῶν Σλάδων ἀγιοι: Κύριλλος καὶ Μεθόδιος σ. 12-16
- Ηλία Βούλγαράκη :
- Οἱ Ὁρθόδοξοι καὶ Ἑλληνοί Ἱεραποστολοὶ Φιλόθεοις (Τὸ πρῶτον ἑλληνικὸν Ἱεραποστολικὸν μυθιστόρημα) σ. 2-4, 41-47, 58-63
- Αἰδεσ. Ἀλεξάνδρου Βρύνη :
- Τὸ θέμα τῆς Ἑξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἑλληνικῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς σ. 26-28
- Αρχιμ. Ἀναστασίου Γιαννούλατοῦ :
- Απὸ μιὰ σύντομη ἐπαφὴ μὲ τοὺς ὁρθοδόξους Κικούγιου σ. 8-11
- Ἀφετηριακὴ σκέψεις διὰ τὴν Ἑξωτερικὴν Ἱεραποστολὴν σ. 19-23, 50-52
- Πινάλου Κυμίση :
- Ζ’ Συνέλευσις τοῦ «Συνδέσμου» σ. 55-57

- Αρχιμ. Ἀντωνίου Ρωμαΐου :
- Σταυρὸς καὶ Ἱεραποστολὴ σ. 53-54
- Μαρίας Τσάμη - Δρατσέλλας :
- Η θεμελίωσις τῆς Ἑξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς εἰς τὸ διεθνές τὸν Πράξεων τῶν Ἀποστόλων σ. 38-40
- Ο νέος Πατριάρχης καὶ Πάπας Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς σ. 24
- Τὸ ἑκαπατεύτικὸ Συνέδριο τῆς Ὀρθοδόξου Νεολαίας τῆς Κέννας σ. 25
- Σύσκεψις ἐπὶ τῆς «Ὀρθοδόξου Διασπορᾶς» σ. 29-31
- Ἐθδομάδες Ἑξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς σ. 32-36
- Αντιλαλοὶ ἀπὸ τὴν Ἀνατολικὴν Ἀφρικὴν σ. 37
- Ἐκδόσεις «Πορευθέντες» σ. 48, 64
- Απάντησις παιδιῶν εἰς τὴν ἐγκύκλιον διὰ τὴν Ἱεραποστολὴν σ. 54
- Φωτογραφία :
- 15 Αὐγούστου 1957. Σ’ ἓνα δρθόδοξο ναὸ τῶν Κικούγιου τῆς Κεντρικῆς Κέννας σ. 1
- Κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ἱεροῦ Εδαγγελίου (Κέννα) σ. 17
- Ἐτοιμασία γιὰ νέο ἔσκινημα
- Ζ’ Συνέλευσις «Συνδέσμου» (Φωτ. Α.Γ.) σ. 49

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΤΩΝ ΕΤΩΝ 1959 - 1968

'Ο πρώτος άριθμός άναφέρεται εἰς τὸν τόμον τοῦ περιοδικοῦ, δεύτερος - δ' ὁ λίγον ψηλότερον κείμενος - εἰς τὰ τεύχη, δ' τρίτος εἰς τὸ ἔτος ἐκδόσεως καὶ οἱ ἄλλοι εἰς τὰς σελίδας. Οἱ δύο πρῶτοι τόμοι 1959 - 1960 (τεύχη 1 - 8) εἶναι πολυγραφημένοι.

Α) ΕΓΓΡΑΦΑ - ΜΗΝΥΜΑΤΑ

'Επιστολὴ τῆς Α.Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχοῦ κ.α. ΑΘΗΝΑΓΟΡΟΤ, 4,13(1962),3.
Μήνυμα τῆς 'Επιτροπῆς Παγκοσμίου Ιεραποστολῆς καὶ Εὐαγγελισμοῦ τοῦ Π.Σ.Ε., 6,21-22(1964), 16-17.

Η Μαρτυρία τῶν Χριστιανῶν πρὸς τοὺς ἀνθρώπους ἄλλης πάστεως (Πορίσματα τῆς Συνελεύσεως τῆς 'Επιτροπῆς Παγκοσμίου Ιεραποστολῆς καὶ Εὐαγγελισμοῦ τοῦ Π.Σ.Ε.), 6,21-22(1964), 21-32.

Μήνυμα «Συνδέσμου» καὶ Council of Eastern Orthodox Youth Leaders of the Americas (CEOYLA), 9,33-34(1967),32.

Δύο ἐγκύρωια τοῦ Θεοφιλεστάτου 'Επισκόπου 'Αμφιπόλεως κ. Σύλα 9,35-36(1967),37-38.

'Αρχιεπισκόπου 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος κ. κ. ΙΕΡΩΝΤΜΟΥΤ: Σχέδιον ἀναδιοργανώσεως τῆς 'Εκκλησίας τῆς 'Ελλάδος ('Απόσπασμα), 9,35-36(1967),33.

Μήνυμα διὰ τὴν «Ἐβδομάδα Ιεραποστολῆς», 10,38-39(1968),18.

Σύνσκεψις ἐπὶ τῆς «Ορθοδόξου Διασπορᾶς», 10,38-39(1968),29-31.

Β) ΜΕΛΕΤΑΙ - ΔΟΚΙΜΙΑ

Βουλγαράκη 'Ηλ.: Ρωσικαὶ Ιεραποστολικαὶ 'Εταιρεῖαι, 3,12(1961),52-53.
Γλώσσα καὶ Ιεραποστολή, 4,15(1962),42-44.
'Ιεραποστολὴ καὶ ἐνότης ἐξ ἐπόψεως θεολογικῆς, 7,25(1965),4-7, 7,26(1965),31-32, 7,27-28(1965), 45-47.

Visser't Hooft, W.A.: Οἱ Ιεραποστολὲς σὰν κριτήριο καὶ δοκιμὴ πάστεως: 6,21-22(1964),8-12.

Γαλίτη Γεωργ., ('Τριηγητοῦ): Τὸ πρόδλημα τῆς μυστηριακῆς κοινωνίας μετὰ τῶν ἐτεροδόξων (intercommunio) ἐξ ἐπόψεως δόθισμος, 8,29(1966), 2-6, 8,30-31(1966),23-31,42.

Γιαννούλατον 'Αναστασίου: 'Η λησμονημένη ἐντολὴ, 1,1(1959),1-6.

(Διαχόνου): Τὸ θοησκευτικὸ πρόδλημα στὴν 'Αφρική, 3,9(1961),3-6. 'Η ιεραποστολικὴ δρᾶσις τῶν 'Εκκλησιῶν τῆς 'Ανατολῆς εἰς Κεντρικὴν καὶ 'Ανατολικὴν 'Ασίαν, 3,10(1961),26-31. 'Η 'Ορθοδοξία εἰς τὴν Κίναν, 4,14(1962),26-30, 4,15(1962),36-39, 4,16(1962),52-55. 'Η 'Ορθοδοξία στὴν 'Αλάσκα, 5,17-18(1963),14-22, 5,19-20(1963), 44-47.

(Αρχιμανδρίτου): 'Ορθόδοξος Ιεραποστολὴ καὶ

Θεία Εὐχαριστία, 6,24(1964),58-59. Μοναχοὶ καὶ Ιεραποστολὴ κατὰ τὸν Δ' αἰῶνα (εἰς τὴν 'Ανατολήν), 8,30-31(1966),34-39,42, 8,32(1966),54-58. Σκοπὸς καὶ κίνητρον τῆς Ιεραποστολῆς (ἐξ ἐπόψεως θεολογικῆς). 9,33-34(1967),2-9, 9,35-36(1967) 34-36. 'Αφετηριακὰ σκέψεις διὰ τὴν 'Εξωτερικὴν Ιεραποστολήν, 10,38-39(1968), 19-23, 10,40(1968), 50-52.

Δημητροπούλου Παναγ. (Καθηγητοῦ): 'Η βασιλεία τοῦ Θεοῦ ὡς ἀφετηρία ἐξωτερικῆς Ιεραποστολῆς, 7,26(1965),18-23.

Καρμίρη 'Ιωάν. (Καθηγητοῦ): Διάλογος μεταξὺ τῆς 'Ορθοδόξου καὶ τῶν 'Αντιχαλκηδονίων 'Εκκλησῶν, 7,27-28(1965),34-44.

Khodre Georges ('Ιερομονάχου): 'Εκκλησία καὶ 'Αποστολή, 3,11(1961),40-42, 3,12(1961),56-58.

Κουτρουμπῆ Δημ.: Χρόνος Ιεραποστολῆς, 2,5(1960), 3-6. 'Η ἡμέρα τοῦ Κυρίου καὶ η Ιεραποστολή, 2,6(1960),3-6, 2,7(1960),7-8,13.

Kuladran Sab.: Χριστιανὴ Μαρτυρία εἰς ἀνθρώπους ἄλλης πάστεως, 6,23(1964), 34-39.

Κωνσταντίνου 'Ιωάν.: 'Ορθόδοξος Ιεραποστολὴ πρὸς τοὺς 'Αλανοὺς τοῦ Καυκάσου, 7,25(1965), 14-16.

Choi-Μπουντά Ματθίλδης: 'Ιστορία τῆς Κορέας (διάγραμμα), 4,14(1962),24-25, 4,15(1962),45-47.

Μπουντά Κωνστ.: 'Ο ἐκχοιστιανισμὸς τῆς Κορέας καὶ αἱ θρησκειονωνικαὶ αὐτοῦ συνέπειαι, 5,17-18(1963),23-27, 5,19-20(1963),43,48-51.

Νησιώτη Νικολ. (Καθηγητοῦ): 'Η ἐκκλησιολογικὴ θεμελίωσις τῆς Ιεραποστολῆς, 5,17-18(1963),4-8.

Περαντώνη 'Ιωάν.: 'Η ἵδεα τῆς Ιεραποστολῆς καὶ οἱ ἐξ 'Αγαρηνῶν Νεομάρτυρες, 8,29(1966),7,16, 8,30-31(1966),40-42.

Σαβράμη Δημοσθ.: Χριστιανισμὸς καὶ «ὑποανάπτυκτοι» χῶραι, 5,17-18(1963),10-11.

Smirnoff Eug. ('Αρχιμανδρίτου): Ρωσικὲς Ιεραποστολές, 7,25(1965),12-14, 7,26(1965),29-30, 7, 27-28(1965),52-57, 8,29(1966),11-15, 8,30-31(1966) 43-48, 8,32(1966),59-63.

Struve N.: 'Η ιεραποστολικὴ δρᾶσις τῆς Ρωσικῆς 'Εκκλησίας, 3,9(1961),7-9, 3,10(1961),22-24.

Στύλιου Εὐθυμίου: 'Ο ιεραπόστολος ὡς μιμητὴς τοῦ Χριστοῦ, 5,17-18(1963),8-10.

Thomas M.M.: 'Ο κόσμος εἰς τὸν ὄποιον κηρύγτει τὸν Χριστόν, 6,21-22(1964),13-15,18-20.

Φιλιππίδου Λεων. (Καθηγητοῦ): Χρέος καὶ δυνατότητες χριστιανικοῦ εὐαγγελισμοῦ, 8,30-31(1966), 18-22.

Φωτιάδου Εὐαγγ.: 'Ο ἐκχοιστιανισμὸς τῶν Ρώσων, 3,12(1961),59-63.

Χατζημαχάλη Νεκταρίου ('Αρχιμανδρίτου): 'Ορθόδοξος μοναχισμὸς καὶ 'Εξωτερικὴ Ιεραποστολή,

4,13(1962),12-15. 'Οοθόδοξος Οίκουμενισμὸς καὶ Ἐξωτερικὴ Ἱεραποστολὴ, 4,16(1962),60-63, 5, 17-18(1963),28-31, 5,19-20(1963),52-55, 6,23(1964) 42-46.

Χρυσοστόμου, Μητροπολίτου Μύρων: Τὸ «Πορευθέντες» τοῦ Κυρίου καὶ ἡ Θεολογία, 3,10(1961), 19-20.

Γ) ΔΙΑΦΟΡΑ ΑΡΘΡΑ

Βίττη Στεφ.: Βασιλεὺς καὶ Λαός, 6,24(1964),51-55.

» Εὐσεβίου ('Αρχιμανδρίτου): Οἱ φωτιστὰς τῶν Σλάβων ἄγιοι Κύριλλος καὶ Μεθόδιος (Σύνοψις πανηγυρικῶν τόμων ἐօρτασμοῦ τῶν Ἀγίων), 9,33-34(1967),10-19, 9,35-36(1967),39-46, 10,37 (1968),12-16.

Βουλγαράκη Ἡλία: 'Ο Οοθόδοξος καὶ Ἑλλην Ἱεραπόστολος Φιλόθεος, 10,37(1968),2-4, 10,38-39 (1968), 41-47, 10,40(1968), 58-63.

Βρυώνη Ἀλεξάνδρου (Πρεσβυτέρου): Τὸ θέμα τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἑλλην. 'Αρχιεπισκοπῆς Ἀμερικῆς, 10,38-39(1968) 26-28.

Γιαννουλάτου Ἀναστασίου: Περὶ τίνος πρόκειται, 1, 1(1959),1. Ἐπιστράτευσις προσευνηῆς, 1,3(1959),1-3 Πρόγραμμα ἐργασίας καὶ προοπτικά, 1,4(1959), 3-5. Ἐκεῖ δὲν γεννήθηκε, 2,5(1960),1-2. 'Ο π. Ρουβήμ. Σπάρτας στὴν Ἑλλάδα, 2,5(1960),10-13. 'Ἐνας ἀπολογισμός, 2,8(1960),9-11. (Διακόνου): Διαιροφά ἀντιλήφεων, 3,11(1961), 48. «Πορευθέντες» Διορθόδοξον Ἱεραποστολικὸν Κέντρον, 3, 11 (1961), 35-38. Τὸ φίγος τῆς Προηγγασμένης, 4,13(1962),4-5. Χρονικὸ ἀπὸ τὴν ὑπόθεσι τῆς Κορέας, 4,16(1962),56-57. 'Η Συνέλευσις τῆς Ἐπιτροπῆς Παγκοσμίου Ἱεραποστολῆς καὶ Ἐναγγελισμοῦ τοῦ Π.Σ.Ε., 6, 21-22(1964),2-5.

('Αρχιμανδρίτου): Σύντομο χρονικὸ ἀπὸ τὴν ἔδυσι μᾶς δροθόδοξου Κοινότητος στὴν Δυτικὴ Τανζανία, 7,25(1965),8-11. Κοντά στὸν Ὁοθόδοξον τῆς Δυτικῆς Κέννας, 7,26(1965),24-28, 7, 27-28(1965),48-51. Ἀπὸ μὰ σύντομη ἐπαφὴ μὲ τοὺς δροθόδοξους Κικούγιουν, 10,37(1968),8-11.

Chang Alex.: Κορέα, ἡ Χώρα τῆς Πρωτεΐνης Γαλήνης, 2,6(1960),9-11, 2,7(1960),9-11.

Czap Michaelson Ivan: 'Ο πρῶτος δροθόδοξος ἐπίσκοπος στὴν Ἀμερική, 4,16(1962),58-59. 'Οοθόδοξοι Μάρτυρες στὴ Βόρειο Ἀμερική, 6,24(1964), 62-63.

Δραματινοῦ Μαρ.: Γνωριμία μὲ χώρας Ἱεραποστολῆς: Οὐγκάντα, 3,9(1961),10-11, 3,10(1961),21-22.

Horko Thomas: 'Απὸ τὴν ἴστοριάν τῆς δροθόδοξου Ἱεραποστολῆς στὴν Ἀλάσκα, 3,11(1961),39.

'Αρχιεπισκόπου Ἀχρίδος Θεοφυλάκτου: Βίος καὶ πολιτεία Κλήμεντος (Κείμενον καὶ νεοελληνικὴ ἀπόδοσις), 9,33-34(1967),20-31, 9,35-36(1967),48-63, 10,37 (1968), 5-7,11.

Kibue C. K.: 'Η Οοθόδοξία στὴν Κέννα, 3,12(1961), 54-55. 'Η δροθόδοξος Ἀφρικανικὴ Ἐκκλησία τῆς Κέννας, 4,15(1962),40-41.

Κυρίση Παύλ.: 'Η Ζ' Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ «Συνδέσμου», 10,40(1968),55-57.

Κωνσταντοπούλου Θεαν.: 'Απὸ τὴν ἐπίσκεψι τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στὴν Οὐγκάντα, 8,29(1966),8-11.

Choi-Μπουντά Ματθίλδης: Μιὰ εἰσαγωγὴ στὴν κινεζικὴ σκέψη, 7,27-28(1965),57-58.

Meyendorff John (Πρεσβυτέρου): «Μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη», 1,4(1959),1-2.

Μητροπολίτου Γερμανοῦ Πολὺξωτοῦ: Σκέψεις γύρω απὸ τὸ «Πορευθέντες», 7,25(1965),2-3.

Μουρούκα Σοφ.: "Ἐνα ἔκπαντα, 1,1(1959),6-7.

Νανκινάμα Θεοδώρου ('Ιερομονάχου): 'Η Οοθόδοξία εἰς τὴν Ἀνατ. Ἀφρικήν, 1,1(1959),7-8, 1,2(1959), 2-3. Περὶ τῆς δροθόδοξου Ἐκκλησίας εἰς Οὐγκάντα καὶ Κένναν, 3,11(1961),43-45. 'Η δροθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ταγκανίκας, 5,17(1963),2-3.

Παλαιοχραστᾶ Ιωάν.: 'Ιεραποστολικὰ οἰκονομικά, 1,3(1959),3-5.

Πλάνου Στ.: Τὸ νόημα τῆς Ἱεραποστολῆς, 3,9 (1961), 12-13.

Παπαδασιλείου Ιωάν.: 'Ανάγκη καὶ προβλήματα τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, 3,11(1961),46-47.

Παπασαραντοπούλου Χρυσοστόμου ('Αρχιμανδρίτου): Συνθῆκαι ζωῆς καὶ ἐκκλησιαστικὴ κατάστασις εἰς τὴν Μητρόπολιν Εἰρηνουπόλεως ('Ανατ. Ἀφρικῆς), 4,13(1962),8-9, 4,14(1962),22-23.

Παρθενίου, Μητροπολίτου Καρθαγένης: 'Ο Χριστὸς εἰς τὴν Ἀφρικήν, 3,12(1961),51.

Παύλου, 'Αρχιεπισκόπου Φιλλανδίας: 'Η εὐθύνη τῆς δροθόδοξου Νεολαίας (δύλια), 6,24(1964),50.

Πιπεράκη Γεωργ.: 'Ιατρὸς καὶ Ἱεραποστολές, 2,6 (1960),12-13.

Ρωμαίου Ἀντωνίου ('Αρχιμανδρίτου): Σταυρὸς καὶ Ἱεραποστολή, 10,40(1968),53-54.

Σπουρλάκου Ἀμαλίας: 'Απὸ τὴν ζωὴν τοῦ «Συνδέσμου», 7,27-28(1965),59-63.

Στύλιου Εὐθ.: 'Η Οοθόδοξία ἀνὰ τὸν κόσμον, 1,2 (1959),8-10, 1,3(1959),7-10, 1,4(1959),6-9. 'Η Ἱεραποστολὴ ώς ίδανικὸν τῆς συγχρόνου Νεολαίας, 2,8(1960),3-5. 'Ιεραποστολικὰ ἀπηχήσεις τοῦ Τριφύλιον, 4,13(1962),10-12.

Τσάμη-Δρατσέλλα Μαρ.: 'Η θεμελίωσις τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς εἰς τὸ Βιβλίον τῶν Ηράξεων τῶν Ἀποστόλων, 10,38-39(1968),38-40.

Φωτιάδου Εὐαγ.: Οἱ ἀπόστολοι τῶν Σλάβων, 4,13 (1962),7.

Χατζημαχάλη Νεκταρίου ('Αρχιμανδρίτου): Βασικὰ σκέψεις διὰ μίαν δροθόδοξον Ἱεραποστολήν, 2,7 (1960),3-6, 2,8(1960),6-8.

John Jonstone: Βιομήχανος - Ἱεραπόστολος (Μετάφ. Ἀγγελ. Παπούλια), 1,3(1959),5-7.

'Ιστορικὴ ἀνασκόπησις τῶν Ἱεραποστολῶν (Μετάφρ. Ἀγγελ. Ζησίμου), 1,4(1959),10-13.

Συνοπτικὴ Ἐκθεσις περιστατικῶν κατὰ τὴν πενταετίαν 1961-1966, 8,32(1966),49-53.

Δ) ΕΙΔΗΣΕΙΣ - ΠΟΙΚΙΛΑ

Abble Alb.: Στὴ μαύρη Παναγία (Μετάφρ. N.X.), 3,12(1961),55.

Βουλγαράκη Ἡλ.: 'Ιεραποστολὴ καὶ Πατέρες (Βιβλιογραφία), 4,14(1962),31. Διεθνὲς Συμβούλιον Ἱεραποστολῆς (Μία ἴστορικὴ ἀνασκόπησις), 5, 19(1963),35-42. 'Ιεραποστολικὴ Συνδιάσκεψις εἰς Δανίαν, 6,24(1964),60-61.

- B.: "Ενα είχαν και οι πέντε κοινό! 4,15 (1962),35. Τὸ χρῆμα εἶναι χρόνος, 4,16(1962),51,63.
- Czap Michaelson Ivan: Φῶς γιὰ δόλον τὸν κόσμον, 4, 14(1962),19.
- Γιαννούλατον Ἀναστασίου (Διακόνου): "Ἐκθεσις πρὸς τὴν Ἱεράνη Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, 6,21-22(1964),6-7. "Ἐνα γράμμα ἀπὸ τὸ ἄλλο ἡμισφαρίο, 6,23(1964),40-41.
- E. Γ.: Σπίθες ἀπὸ τὴν φλόγα τῆς Ἱεραποστολῆς, 3,9 (1961),2.
- Ζερούν Γεωργίου: 'Η δροθόδοξος Μητρόπολις Κεντρώας Ἀφρικῆς, 2,7(1960),12-13.
- B. H.: 'Ἡ ἐν Βιέννῃ ἔβδομάς μελέτης ἐπὶ τῆς Καθολικῆς Ἱεραποστολῆς, 3,10(1961),25.
- Καρανικόλα Καλλ.: Μία συγκέντρωσις τῆς Ὁρθοδόξου Νεολαίας τῆς Κένυας, 9,35-36(1967),38.
- Kiryluk Nicholas (Fr.): 'Ἡ σημερινὴ Ὁρθόδοξος Ἰαπωνικὴ Ἐκκλησία, 2,5(1960),7-9.
- N. M.: Ἐβδομάς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, 10,38-39 1,3(1959),11-12.
- Moon Boris (Τερέως): 'Ἄπὸ τὴν ὑπόθεσιν τῆς Κορέας, 4,14(1962),32. Κοίκοι ἀπὸ τὴν ἀλυσίδα τῶν ἐκκλήσεων, 4,16(1962),56.
- Μουμπάλη Δημ.: Νέα ἀπὸ τὴν Οὐγκάντα, 2,7(1960),6.
- Choi-Mouynta Matthíldης: Εἰδήσεις ἀπὸ τὴν Ὁρθόδοξον Ἰαπωνικὴν Ἐκκλησίαν, (ἀπὸ τὸ ἀρθρον «Ἀνακαίνισις τῆς Ἐκκλησίας»), 4,15(1962),34. 'Ορθόδοξοι Ἱεραποστολικαὶ εἰδήσεις ἀπὸ τὴν Ἰαπωνίαν, 4,16(1962),50.
- Μπουντάλα Παύλου: Νέα ἀπὸ τὴν Ταγκανίκα, 4,15 (1962),48.
- Νανκαμά Θεοδώρου (Τερομονάχου): 'Ἄπὸ τὸν Ἀγρὸ τοῦ θεοισμοῦ, 3,11(1961),42, 4,13(1962),6.
- Νανκαμά Θεοδώρου (Τερομονάχου) – Σαμαρτζῆ Δημ.: 'Ιεραποστολικὴ περιοδεία εἰς τὴν Κένυαν, (1968), 32-36.
- Παπασαραντοπούλου Χρυσοστόμου (Αρχιμανδρίτου): 'Ἄπὸ τὴν Οὐγκάντα, 4,13(1962),2.
- A. Π. Π.: 'Ἡ Ἀφρικὴ τὸ 1960, 3,9(1961),14-15.
- Γ. Π.: 'Ιεραποστολικαὶ εἰδήσεις, 6,23(1964),47-48.
- Ρουμελιώτου Σ. Α.: "Ἐκθεσις δροθόδοξου Ἱεραποστολῆς, 8,30-31(1966),32-33.
- Σταυροπούλου Ἀλ.: Χρονικά, 1,2(1959),7-8.
- Struve N.: Οἱ Ὁρθόδοξοι τῆς Διασπορᾶς διὰ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Οὐγκάντας, 2,5(1960),9.
- E. Σ.: 'Ἄπὸ τὴν κίνησίν μας, 2,6(1960),6-7. Θρησκεία καὶ χριστιανὴ πίστις, 3,10(1961),25. 'Ἡ Ε' Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ «Συνδέσμου», 4,14(1961),34.
- Δ. Σ.: Μία ἔβδομάς Ἱεραποστολῆς, 4,14(1962),18.
- I. Φ.: Πολιτικὰ καὶ κοινωνικὰ ζημώσεις εἰς τὴν Ἀφρικήν, 4,13(1962),2.
- Αἰτήματα προσευχῆς, 1,3(1959),2.
- Δέησις, 2,5(1960),6.
- Γιὰ τὴν Οὐγκάντα, 2,6(1960),8.
- Προσευχὴ γιὰ τὴν Ἀφρική, 2,7(1960),2.
- 'Ἄπὸ τὴν ἐπίσκεψη τοῦ π. Σπάρτα στὴν Ἑλλάδα, 2,7 (1960),1.
- Νέο ἐλπιδοφόρο βῆμα, 3,9(1961),2.
- Κάλεσε τὸν ἐργάτας Σου, Κύριε, 3,9(1961),16.
- 'Ορθόδοξοι Ἱεραποστολικαὶ εἰδήσεις, 3,10(1961),18.
- 'Ἄπὸ τὴν δραστηριότητα τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν Ἐξωτερικὴν Ἱεραποστολήν, 3,10(1961),32.
- Συνέδριον Ἀφρικανῶν σπουδαστῶν εἰς Ἀθήνας, 3,11 (1961),34.
- 'Ιεραποστολικαὶ εἰδήσεις ἀπὸ τὸν καθολικὸν καὶ προτεσταντικὸν κόσμον, 3,12(1961),50.
- Διαχρονικαὶ Ἱεραποστολικαὶ εἰδήσεις, 4,14(1962), 18.
- 'Ἄπὸ δύο μαθαίνοντες ("Ἐκθεσις Ἱεραποστολῆς στὴν Μυτιλήνη), 4,15(1962),47.
- 'Ἄπὸ τὸ Χρονικὸν τῆς πορείας μας: Μιὰ Συνανλία, 5, 17-18(1963),12-13.
- 'Ἄπὸ τὴν πεῖρα ἐνὸς μεγάλου Ἱεραποστόλου, 5,17-18 (1963),32.
- 'Ιεραποστολικὰ εἰδήσεις, 5,19-20(1963)34. 8,32 (1966),53,64. 9,35-36(1967),47.
- 'Ἄπὸ τὰ ἘΞΗΓΗΤΙΚΑ τοῦ Ὁριγένοντος, 5,19-20(1963),56.
- 'Ἡ ΣΤ Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ «Συνδέσμου» ἐν Φιλλανδίᾳ, 6,24(1964),56-57.
- 'Ο νέος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς, 10,38-39(1968),24.

ΖΩΓΡΑΦΙΚΑΙ ΕΚΘΕΣΕΙΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑΙ ΕΞΩΦΥΛΛΩΝ

Συνοπούλου Ντίνου: «Διαβάζ... βοήθησον ἡμῖν», 1,2 (1959),1.

Φιλίππου Ἀπ.: «Δράμετε καὶ τῷ κόσμῳ κηρύξατε», 2,6(1960),1. «Ως ὥραιοι οἱ πόδες τῶν εὐαγγελιζομένων τὴν εἰρήνην», 2,8(1960),1. «Καθὼς ἀπέσταλκε με δὶ Πατήρ, καγὼ πέμπω ὑμᾶς», 3,9 (1961),1. «Καὶ ἐσεσθαὶ μοι μάρτυρες... ἔως ἐσχάτου τῆς γῆς», 3,10(1961),17. «Πῶς δὲ πιστεύσουσιν, οὐδὲ ηκουσαν;», 3,11(1961)33. «Ἐποίησέ τε ἐξ ἐνὸς ἀμάτος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων», 3,12 (1961),49. «Ἴδον δέδωκα ἐνώπιον σου θύραν ἀνεῳγμένην ἦν οὐδεὶς δύναται κλείσαι...», 4,13 (1962),1. «Οτι ἐσφάγης καὶ ἡγόρασας τῷ Θεῷ ἡμᾶς ἐν τῷ ἀμάτῳ σου ἐκ πάσης φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ καὶ ἔθνους», 4,14(1962),17. «Κύριε, ἐν τῷ φωτὶ τοῦ προσώπου σου πορεύσονται...», 4,15 (1962),33. «Πορευεύτερες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη...», 4,16(1962),49. «Δεῦτε πάντα τὰ ἔθνη...», 5,17-18(1963),1. «Ἐνας Ἐσκιμώος δροθόδοξος ἵερες ἐμπόδιος σ' ἔνα παλαιόν ξύλινον δροθόδοξον ναὸν τῆς Ἀλάσκας, 5,19-20(1963),33.

'Ἄπὸ τὴν ἐπίσκεψην τοῦ π. Σπάρτα στὴν Ἑλλάδα, 2,7 (1960),1.

'Ἄπὸ τὴν Συνέλευσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Παγκοσμίου Ἱεραποστολῆς καὶ Εὐαγγελισμοῦ εἰς N. Μεξικόν, 6,21-22(1964),1.

Σκηνὴ ἀπὸ ἐκπαδευτικὴν Ἱεραποστολικὴ κατασκήνωσι στὸ Νότιο Μεξικό, 6,23(1964),33.

'Ο δροθόδοξος καθεδρικὸς ναὸς τοῦ Κυορίου, 6,24 (1964),49.

Προετοιμασία γιὰ τὸ βάπτισμα 69 νεοφωτίστων θιαγενῶν στὴ Δυτ. Τανζανία, 7,25(1965), 1.

Μία δροθόδοξη κοινότητης τῆς ἐπαρχίας Νιανζα τῆς Δυτ. Κένυας μετὰ τὴν θεία Λειτουργία ἐμπόδιος στὸν ναὸ της, 7,26(1965),17.

Μία σκηνὴ ἀπὸ τὴν θεία Εὐχαριστία σὲ μὰ δροθόδοξη ἀφρικανικὴ ἐκκλησία, στὴν Δυτ. Κένυα, 7,27-28 (1965),33.

'Ἄπὸ τὴν ἐπίσκεψη τῆς θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεοσαλονίκης στὴν Οὐγκάντα, 8,29 (1966),1.

'Ἄπὸ τὴν Ἐκθεσιν Ὁρθόδοξου Ἱεραποστολῆς, 8,30-31 (1966),17.

'Εορταστικὴ συνάντησις τῶν δροθόδοξων Kikuyu (Κένυα) πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἀνεγέρσεως ἐνοικιακοῦ ναοῦ, 9,33-34(1967),1.

Στὴ θύρα μᾶς ἐκκλησίας τῆς Δυτ. Κένυα, 9,35-36 (1967),64.

15 Αὐγούστου 1967. Σ' ἔνα δροθόδοξο ναὸ τῶν Kikuyu τῆς Κεντρικῆς Κένυας, 10,37(1968),1.

Κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου (Κένυα), 10,38-39(1968),17.

'Ετοιμασία γιὰ νέο ξεκάνημα Ζ' Συνέλευσις «Συνδέσμου», 10,40(1968),49.

Διορθόδοξον Ιεραποστολικὸν Κέντρον «Πορευθέντες»:

Μία προσπάθεια εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ὁρθοδόξου Νεολαίας, τῆς ὁποίας σκοπὸς είναι: α) Ἡ ἀναζωπύρωσις τοῦ ιεραποστολικοῦ φρονήματος ἐντός τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. β) Ἡ μελέτη τῶν θεωρητικῶν καὶ πρακτικῶν προβλημάτων τῆς ιεραποστολικῆς κινήσεως. γ) Ἡ προετοιμασία διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ιεραποστολήν. δ) Ἡ συμπαράστασις τῶν Ὁρθοδόξων εἰς Ἀνατολικὴν Ἀφρικήν, Ἀλάσκαν, Κορεαν.

* * *

Το «Πορευθέντες» μελετᾶ, ἔκδιδει, συνδαυλίζει τὴν ιεραποστολικὴν φλόγα εἰς τὰς ψυχὰς τῶν Ὁρθοδόξων, ἔκπαιδεύει, βοηθεῖ, ἀλλὰ δὲν κάμνει Ιεραποστολὴν μὲ τὴν αὐστηρὰν ἔννοιαν τοῦ ὄρου, ώς μία αὐτόνομος ἀρχὴ. Ἀπλῶς θέτει τοὺς καρπούς τοῦ ἔργου του (ἔκδόσεις, ἐρεύνας, πράσωπα) εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἀρμοδίων ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν, διὰ τὴν περαιτέρω κανονικὴν ιεραποστολικὴν δρᾶσιν.

«Πορευθέντες»

Πορευθέντες

μαζεύεται πάντα ταί ἔδυτα Ιανουαρίου 1962

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΟΜΩΝΥΜΟΥ ΔΙΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ

Γραφεῖα: Σίνα 30, Αθῆναι (135) τηλ. 628.192.

Τπεύθυνος: Αρχιμ. Αναστάσιος Γ. Γιαννουλάτος.

Εμβάσματα: κ. Ελευθέριον Σαρρήν.

Τπεύθυνος Τυπογραφείου: Ιωάννης Αχ. Σούκης,

Βεΐκου 46, Αθῆναι, τηλ. 968.320.

Ἐπιτρέπεται πᾶσα ἀναδημοσίευσις, ὑπὸ τὸν ὄρον ὅτι θὰ ἀναφέρεται ἡ ἐκ τοῦ «Πορευθέντες» προέλευσις.

Ἐλληνικὴ ἔκδοσις: Ετησία Συνδρομὴ Δρχ. 20

Τιμὴ φύλλου » 5

Αγγλικὴ ἔκδοσις: Δολ. 2

◇ Γίνονται δεκταὶ συνδρομαὶ ἐνισχύσεως τῆς προσπαθείας.

◇ Διὰ τὰ ἐνυπόγραφα ἀρθρα εὐθύνονται οἱ συντάκται των.